

شماره گزارش: ۱۰

ردیف: ۲

دوره یازدهم - سال اول

تاریخ چاپ ۱۳۹۹/۰۷/۰۵

سوابق و برنامه های ارائه شده آقای علیرضا رزم حسینی

وزیر پیشنهادی وزارت صنعت، معدن و تجارت

ماده (۲۰۲) آیین نامه داخلی مجلس شورای اسلامی

معاونت نظارت

اداره کل امور کارشناسی نظارت

به نام خدا

برنامه‌های علیرضا رزم حسینی

۱) برنامه راهبردی اجرایی وزارت صنعت، معدن و تجارت وزیر
پیشنهادی صنعت، معدن و تجارت

۲) برنامه اجرای مردمی کردن اقتصاد مقاومتی (الگوی قلعه گنج)
مشروط به درخواست استانداران به عنوان نمایندگان عالی دولت در
استانها، نمایندگان ولی فقیه در استانها و روسای کل دادگستری
توسط وزارت صمت در قالب احیاء مسؤلیت‌های اجتماعی شرکتی
پشتیبانی خواهد شد.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

سال هجدهم تولید

فهرست عناوین

سوابق و فعالیت‌ها.....	۴
مقدمه	۹
بررسی وضعیت موجود و روند شاخص‌های مهم اقتصادی حوزه صنعت، معدن و تجارت در ایران و جهان	
الف) حوزه صنعت	۱۰
ب) حوزه معدن	۱۷
ج) حوزه تجارت	۱۸
د) صنعت، معدن و تجارت در شرایط کرونا و پسا کرونا.....	۲۱
خط مشی و سیاست‌های کلی	۲۷
هدف گذاری بخش صنعت، معدن و تجارت	۲۸
راهبردها و برنامه‌های اجرایی	۳۸
اسناد پشتیبان	۴۹

*سوابق و فعالیت‌ها

متولد: ۱۳۴۰ - کرمان

علیرضا رزم‌حسینی

لیسانس علوم اقتصاد بازرگانی از دانشگاه شهید باهنر کرمان

سوابق ایثارگری:

- فعالیت در دوران مبارزاتی قبل از انقلاب اسلامی
- انتخاب اولین رئیس اتحادیه انجمن‌های اسلامی دانش‌آموزان بعد از انقلاب
- مسئول مخابرات عملیات‌های امام مهدی (عج) اولین عملیات منظم سپاه در تاریخ ۱۳۵۹/۱۲/۲۶ در سوسنگرد و ثامن الائمه (ع) آزادسازی حصر آبادان
- مسئول مخابرات عملیات قرارگاه مرکزی نصر به فرماندهی شهید حسن باقری در عملیات‌های طریق القدس، فتح المبین، آزادسازی خرمشهر، رمضان و عملیات ثامن الائمه
- یکی از بنیانگذاران مهندسی مخابرات جنگ در دوران جنگ تحمیلی
- قائم مقام سردار شهید حاج قاسم سلیمانی لشکر ۴۱ ثارالله در دوران دفاع مقدس
- یکی از بنیانگذاران بنیاد حفظ آثار و نشر ارزش‌های دفاع مقدس
- جانشین عملیات قرارگاه خاتم‌الانبیاء (ص) در دوران دفاع مقدس
- نائل به درجه جانبازی

اهم سوابق اجرایی و اقتصادی:

- استاندار خراسان رضوی از سال ۹۷ تاکنون
- استاندار کرمان از سال ۹۲ تا ۹۷
- رئیس ستاد ویژه تدابیر اقتصادی استان خراسان رضوی به عنوان پایلوت کشوری پیرو ابلاغیه شماره ۳۵۶۷۰-۱۹/۰۳/۱۳۹۹ وزیر کشور و نامه ریاست محترم جمهوری به شماره ۵۶۷۰۱ مورخ ۱۳۹۹/۰۵/۲۲
- عضو هیأت امنای دانشگاه‌های کرمان و خراسان رضوی
- رئیس کارگروه توسعه صادرات خراسان رضوی و کرمان
- رئیس شورای معادن کرمان و خراسان رضوی
- رئیس شورای گفت‌وگوی دولت و بخش خصوصی کرمان و خراسان رضوی
- رئیس شورای هماهنگی مبارزه با مواد مخدر کرمان و خراسان رضوی

- رئیس شورای هماهنگی مبارزه با قاچاق کالا و ارز کرمان و خراسان رضوی
- رئیس ستاد تنظیم بازار استان های کرمان و خراسان رضوی
- رئیس ستاد تسهیل و رفع موانع تولید کرمان و خراسان رضوی
- رئیس ستاد فرماندهی اقتصاد مقاومتی کرمان و خراسان رضوی
- رئیس شورای برنامه ریزی و توسعه کرمان و خراسان رضوی
- ۲۲ سال تجربه مدیریت بخش خصوصی در حوزه تولید و تجارت داخلی و خارجی و ایجاد ۳۵ هزار اشتغال در بخش خصوصی
- رئیس هیئت مدیره شرکت سرمایه گذاری و توسعه استان کرمان
- نایب رئیس انجمن تولیدکنندگان ماشین آلات ساختمانی و معدنی کشور
- مدیر عامل و ریاست هیئت مدیره مجتمع صنعتی کرمان
- مدیر عامل شرکت تولیدی ماشین آلات سنگین
- مدیر عامل شرکت تکنوپروم (بازرگانی خارجی و تامین مواد اولیه کارخانجات)
- مبتکر الگوی مثلث توسعه اقتصادی فرهنگی (۱)
- مبتکر الگوی جذب و حمایت از سرمایه گذاری با اجماع و همدلی بین نمایندگان مجلس شورای اسلامی، ائمه جمعه شهرستان، فرمانداران و روسای دادگستری
- مؤسس سازمان نهاد مردمی اقتصاد مقاومتی (۲)
- مبتکر طرح همیاران آب با رویکرد مدیریت یکپارچه آب و خاک
- پژوهشگر کتاب قوانین و مقررات مزاحم تولید و سرمایه گذاری
- پژوهشگر کتاب مبانی مثلث توسعه اقتصادی فرهنگی
- پژوهشگر کتاب نهاد مردمی اقتصاد مقاومتی
- پژوهشگر طرح نجات (آسیب های اجتماعی)

افتخارات:

- دریافت نشان فتح از سوی رهبر معظم انقلاب اسلامی
- تایید الگوی قلعه گنج توسط مقام معظم رهبری در سال ۱۳۹۵
- ابلاغ الگوی مثلث توسعه اقتصادی به استانداران کشور توسط رئیس محترم جمهوری در دولت یازدهم در تاریخ ۱۳ بهمن ماه سال ۱۳۹۶
- کسب عنوان استاندار برتر در صنعت گردشگری در تاریخ ۴ مهرماه ۹۶
- کسب عنوان استاندار برتر در حوزه پدافند غیرعامل در تاریخ ۲ آذرماه ۹۶
- کسب عنوان استاندار برتر در حوزه سلامت در سال ۹۵
- کسب عنوان نخست کشوری در حوزه اقتصاد مقاومتی
- کسب عنوان نخست شورای گفت و گوی دولت و بخش خصوصی
- کسب رتبه بیشترین اشتغالزایی با ۱۳,۷ درصد اشتغال کشور (استان خراسان رضوی) در سال ۱۳۹۸

- کسب عنوان بهترین شرکت خصوصی ایران در کنفرانس جهانی ماشین آلات در کشور چین و ارائه مطلب به عنوان سخنران اصلی از میان ۶۵ کشور در سال ۲۰۱۱
- حل مشکل شرکت پدیده با ۱۲۳ هزار سهامدار
- دریافت بهترین جایزه جهانی ماشین آلات راه سازی ایران در سال های ۲۰۰۹، ۲۰۱۰ و ۲۰۱۱
- کسب عنوان بهترین مدیریت ستاد مقابله با کرونا در خراسان رضوی بر اساس مصاحبه وزیر بهداشت در مورخه دهم خردادماه ۱۳۹۹
- انعقاد ۲۴۳۹ تفاهم نامه سرمایه گذاری به ارزش ۷۶۰۰۰ میلیارد تومان در استان کرمان که ۹۱ درصد آن شامل ۲۳۷۳ طرح به ارزش ۶۰۳۳۳ میلیارد تومان به بهره برداری رسیده است.
- انعقاد ۱۲۷۵ تفاهم نامه سرمایه گذاری به ارزش ۲۳۴ هزار میلیارد تومان و اشتغال زایی ۲۲۱ هزار نفر در خراسان رضوی منعقد شده است که از این تعداد ۲۳۵ تفاهم نامه به ارزش ۱۱,۵ هزار میلیارد تومان به ۱۰۰ درصد پیشرفت رسیده است.
- رفع موانع سرمایه گذاری طرح های منطقه ٹامن، برنامه ریزی برای ساماندهی کشف رود و حاشیه شهر مشهد
- برنامه ریزی برای اجرای ۲۴ هزار مسکن در حاشیه شهر مشهد ویژه افراد نیازمند

بیانیه گام دوم انقلاب اسلامی؛ ابلاغی رهبر معظم انقلاب

- ✓ «دههی دوم چشم‌انداز، باید زمان تمرکز بر بهره‌برداری از دستاوردهای گذشته و نیز ظرفیتهای استفاده نشده باشد و پیشرفت کشور از جمله در بخش تولید و اقتصاد ملی ارتقاء یابد.»
- ✓ «**اقتصاد یک نقطه‌ی کلیدی تعیین‌کننده است.** اقتصاد قوی، نقطه‌ی قوت و عامل مهم سلطه‌ناپذیری و نفوذناپذیری کشور است و اقتصاد ضعیف، نقطه‌ی ضعف و زمینه‌ساز نفوذ و سلطه و دخالت دشمنان است. فقر و غنا در مادیات و معنویات بشر، اثر میگذارد. اقتصاد البته هدف جامعه‌ی اسلامی نیست، اما وسیله‌ای است که بدون آن نمیتوان به هدف‌ها رسید. **تأکید بر تقویت اقتصاد مستقل کشور که مبتنی بر تولید انبوه و با کیفیت، و توزیع عدالت‌محور، و مصرف به اندازه و بی اسراف، و مناسبات مدیریتی خردمندانه است** و در سال‌های اخیر از سوی این‌جانب بارها تکرار و بر آن تأکید شده، به خاطر همین تأثیر شگرفی است که اقتصاد میتواند بر زندگی امروز و فردای جامعه بگذارد.»
- ✓ «انقلاب اسلامی راه نجات از اقتصاد ضعیف و وابسته و فاسد دوران طاغوت را به ما نشان داد، ولی عملکردهای ضعیف، اقتصاد کشور را از بیرون و درون دچار چالش ساخته است. **چالش بیرونی تحریم و وسوسه‌های دشمن است که در صورت اصلاح مشکل درونی، کم‌اثر و حتی بی‌اثر خواهد شد.** چالش درونی عبارت از عیوب ساختاری و ضعف‌های مدیریتی است. مهم‌ترین عیوب، وابستگی اقتصاد به نفت، دولتی بودن بخش‌هایی از اقتصاد که در حیطه‌ی وظایف دولت نیست، نگاه به خارج و نه به توان و ظرفیت داخلی، استفاده‌ی اندک از ظرفیت نیروی انسانی کشور، بودجه‌بندی معیوب و نامتوازن، و سرانجام عدم ثبات سیاست‌های اجرائی اقتصاد و عدم رعایت اولویتها و وجود هزینه‌های زائد و حتی مسرفانه در بخش‌هایی از دستگاه‌های حکومتی است. نتیجه‌ی این‌ها مشکلات زندگی مردم از قبیل: بی‌کاری جوانها، فقر درآمدی در طبقه‌ی ضعیف و امثال آن است.»
- ✓ «**راه‌حل این مشکلات، سیاست‌های اقتصاد مقاومتی است که باید برنامه‌های اجرائی برای همه‌ی بخش‌های آن تهیه و با قدرت و نشاط کاری و احساس مسئولیت، در دولت‌ها پیگیری و اقدام شود.** درون‌زایی اقتصاد کشور، موثرد شدن و دانش‌بنیان شدن آن، مردمی کردن اقتصاد و تصدیگری نکردن دولت، برون‌گرایی با استفاده از ظرفیتهایی که قبلاً به آن اشاره شد، بخش‌های مهم این راه‌حل‌ها است. بی‌گمانیک مجموعه‌ی جوان و دانا و مؤمن و مسلط بر دانسته‌های اقتصادی در درون دولت خواهند توانست به این مقاصد برسند. دوران پیش‌رو باید میدان فعالیتچنین مجموعه‌ای باشد.»

برخی از کلید واژه‌های مهم بیانیه گام دوم انقلاب اسلامی

کلید واژه‌های گام دوم انقلاب اسلامی از

راهبردهای مهم وزارت صنعت، معدن و تجارت خواهد بود

«رفاه ملت ایران پاسداشت خون شهیدان»

* مقدمه

در اسناد بالادستی کشور تصویر روشنی از نظام اقتصادی ارائه شده است و یقیناً رفاه و آسایش مردم، استقلال، امنیت و عدالت در گروه اقتصادی توانمند و پویاست. صنعت، معدن و تجارت به عنوان مهم‌ترین بخش از نظام اقتصادی کشور از اهمیت ویژه‌ای در مسیر توسعه اقتصادی برخوردار بوده که با وجود ظرفیت‌ها و مزیت‌های بالای کشور از جمله معادن، مسیر ترانزیت، نظام مبتنی بر مردم، قانون اساسی مترقی، اقلیم و آب و هوای فوق‌العاده، موقعیت ژئوپلیتیک و سرمایه انسانی و فیزیکی فراوان نتوانسته از این ظرفیت‌ها به درستی استفاده کرده و نقش خود را در بازارهای جهانی به درستی نشان دهد.

با ادغام ۴ وزارتخانه صنایع، صنایع سنگین، معادن و فلزات و بازرگانی و تشکیل وزارت صنعت معدن و تجارت در سال ۱۳۹۰ مأموریت مشخصی تعریف و مقرر بود در راستای اسناد فرادستی وزارت صنعت معدن و تجارت از طریق سیاستگذاری، برنامه‌ریزی، نظارت، حمایت و پشتیبانی تولید و تجارت در کشور عهده دار مدیریت بخش باشد و جایگاه نخست اقتصادی و فناوری در منطقه را با تاکید بر رشد مستمر اقتصادی و رشد ارزش افزوده بخش مبتنی بر سرمایه‌گذاری و تولید صادرات محور، ارتقای توانمندی و شایستگی سرمایه‌های انسانی، اشتغال پایدار، مدیریت اثربخش بازار، مدیریت زنجیره ارزش، تشویق ایجاد بنگاه‌های خصوصی بزرگ و توانمند، تولید سرمایه‌گذاری متوازن و متناسب با قابلیت‌های منطقه مبتنی بر آمایش سرزمین، توسعه ظرفیت‌ها و فناوری‌های صنعتی، معدنی و تجاری در جهت ارتقای سطح رفاه جامعه تعقیب نماید. لیکن متأسفانه هدف اصلی ادغام که چابک‌سازی بوده محقق نگردیده و مأموریت محوله به درستی به انجام نرسیده است.

شرایط فعلی اقتصاد جهان و رقابت فزاینده از یک سو، تحریم‌های ظالمانه و ویروس منحوس کرونا از سوی دیگر و سیستم دیوان سالار و بروکراسی فزاینده، مبانی جدی و حائز اهمیتی است که باید به آن توجه ویژه نمود. در این میان بخش صنعت و معدن با در اختیار داشتن بخش قابل توجهی از تولید ناخالص داخلی و ۳۰ درصد اشتغال کشور از اهمیت دو چندان برخوردار است که باید در شرایط جنگ اقتصادی بی‌رحمانه با تدابیر ویژه و الگوهای مبتنی بر واقعیت وارد عرصه مبارزه شد. وزارت صنعت معدن و تجارت بر اساس اهداف چشم‌انداز نظام و الهام از سیاست‌های اقتصاد مقاومتی و بهره‌گیری از مزیت‌ها و توانمندی‌های درونی و توسعه تعاملات بین‌المللی ضروری است مسیر فعالیت فعالان اقتصادی را هموار نمایند.

ابلاغ سیاست‌های مقاومتی توسط مقام معظم رهبری مدظله‌العالی، نامگذاری معظم له در طی بیش از ده سال گذشته بر اولویت اقتصاد در شعارهای سال که تبلور فرمایشات ایشان در بیانیه گام دوم انقلاب همچون چراغی روشنگر این مسیر مهم و سرنوشت‌ساز است به درستی تاکید بر شرح وظایف و ضرورت بازاندیشی در سیاست‌های راهبردی وزارت صنعت، معدن و تجارت در تجلی آرمانهای انقلاب است.

بی‌شک برای پیمودن این مسیر می‌بایست اسناد بالادستی را با توجه به شرایط و واقعیت‌های جامعه مدنظر قرار داد و برای تحقق آن سیاست کلی کوچک‌سازی و چابک‌سازی و افزایش بهره‌وری را مدنظر قرار داد و با حذف زمینه‌های فساد به تکمیل زنجیره تولید با اتکا به توان داخلی و اولویت نگاه درون‌زا و توجه به بازارهای صادراتی به کمک سرمایه‌های ارزشمند مردم و بخش خصوصی با همراهی نمایندگان محترم مجلس شورای اسلامی در ایجاد وفاق و همدلی و رفع قوانین مزاحم، زمینه جهش تولید که پیامد آن علاوه بر توزیع عادلانه ثروت و بهبود معیشت مردم موجبات توسعه کشور را در بر خواهد داشت فراهم کرد.

با عزم ملی و همدلی و هم‌بانی و رویکرد مردم‌محور تعهد می‌دهم که با توکل بر خداوند متعال

«ما می‌توانیم»

* بررسی وضعیت موجود و روند شاخص‌های مهم اقتصادی

حوزه صنعت، معدن و تجارت در ایران و جهان

شاخص‌های بین‌المللی

جدول شماره ۱: رتبه جمهوری اسلامی ایران براساس برخی از شاخص‌های مهم بین‌المللی

۲۰۲۰		۲۰۱۹		۲۰۱۸		۲۰۱۷		۲۰۱۶		۲۰۱۵		۲۰۱۴		عنوان فارسی شاخص
تعداد کشور	رتبه	تعداد کشور	رتبه	تعداد کشور	رتبه	تعداد کشور	رتبه	تعداد کشور	رتبه	تعداد کشور	رتبه	تعداد کشور	رتبه	
-	-	۱۴۱	۹۹	۱۴۰	۸۹	۱۳۷	۶۹	۱۳۸	۷۶	۱۴۰	۷۴	۱۴۴	۸۳	رقابت پذیری جهانی
۱۸۰	۱۶۴	۱۸۰	۱۵۵	۱۸۰	۱۵۶	۱۸۰	۱۵۵	۱۸۶	۱۷۱	۱۸۶	۱۷۱	۱۸۶	۱۷۳	آزادی اقتصادی
۱۹۰	۱۲۷	۱۹۰	۱۲۸	۱۹۰	۱۲۴	۱۹۰	۱۲۰	۱۸۹	۱۱۸	۱۸۹	۱۳۰	۱۸۹	۱۵۲	سهولت کسب و کار
-	-	۱۲۹	۶۱	۱۲۶	۶۵	۱۲۷	۷۵	۱۲۸	۷۸	۱۴۱	۱۰۶	۱۴۳	۱۲۰	نوآوری جهانی
-	-	-	-	-	-	۱۳۷	۱۰۰	۱۳۸	۱۱۱	۱۴۰	۱۰۹	۱۴۴	۱۲۰	کارایی بازار کالا
-	-	۱۶۷	۱۱۹	۱۴۹	۱۰۸	۱۴۹	۱۱۷	۱۴۹	۱۱۸	۱۴۹	۱۱۸	۱۴۹	۱۱۸	رفاه لگاتوم
-	-	۱۴۱	۱۳۳	۱۴۰	۱۳۴	-	-	-	-	-	-	-	-	بازار محصول ^۱

۱- از سال ۲۰۱۸ در گزارش رقابت پذیری جهانی (GCI)، رکن "کارایی بازار کالا" به رکن "بازار محصول" تغییر نموده است.

الف) صنعت

سهم بخش صنعت و معدن از کل اقتصاد در ایران حدود ۲۵ درصد است و در زنجیره اقتصادی کشور به عنوان رابط سایر بخش‌های اقتصاد کشور شناخته می‌شود. در دو سال اخیر با اعمال تحریم‌های ظالمانه علیه کشورمان، بخش‌های تولید و صنعت با مشکلات عدیده‌ای مواجه شده‌اند که از جمله آن‌ها ایجاد مشکل در مسیر صادرات کالاهای تولیدی و تامین ارز واردات مواد اولیه و کالاهای اساسی به شمار می‌رود. با توجه به بازگشت و تشدید تحریم‌ها از یک سو دستیابی به کالاها و مواد مورد نیاز واحدهای تولیدی سخت و از سوی دیگر، فروش کالاهای تولیدی کشور در بازارهای بین‌المللی مشکل شد. این عوامل به نوبه خود باعث کاهش تولید بخش صنعت و معدن گردید. اصلاح محیط کسب و کار یکی از مهمترین الزامات برای تحقق شعار سال یعنی «جهش تولید» است. محیط کسب و کار مجموعه افعال و مجوزهای است که یک فرد جهت ایجاد یک کسب و کار با آنها سرو کار دارد. هر چه دست یافتن به این مجوزها سریع‌تر و راحت‌تر و شفاف‌تر باشد، محیط کسب و کار شرایط بهتری دارد و هر چه این فرآیند مبهم‌تر و طولانی‌تر باشد افراد از آوردن سرمایه‌های خود در تولید جلوگیری می‌کنند. در واقع، باید بتوانیم هزینه‌های پیوستن سرمایه‌ها و افراد به فرآیند تولید را کاهش دهیم. از دیگر کارهایی که می‌تواند جهش تولید را به همراه داشته باشد، تضعیف انگیزه برای فعالیت‌های سوداگرانه است. باید با اعمال برخی سیاست‌ها، انگیزه‌ها برای سرمایه‌گذاری در تولید را تقویت کرد تا مردم در مقایسه عایدی سرمایه‌گذاری میان یک فعالیت مولد و یک فعالیت سوداگرانه، فعالیت مولد را انتخاب کنند.

جدول ۲: پروژه‌های صنعتی و معدنی نیمه تمام به تفکیک منطقه^۱

استان	تعداد واحد	میزان اشتغال	سرمایه مجوز به میلیارد تومان	متوسط پیشرفت
آذربایجان شرقی	۳۶۶۵	۹۲۸۷۷	۳۶۴۱۳	۲۷
آذربایجان غربی	۲۰۶۱	۴۶۵۰۳	۱۲۹۴۹	۱۶
اردبیل	۸۸۴	۴۸۰۴۲	۲۲۳۳۱	۲۱
اصفهان	۴۴۵۸	۱۴۲۶۱۷	۴۸۴۰۹	۳۹
البرز	۱۹۴۳	۱۰۳۲۷۷	۶۵۱۸۲	۳۴
ایلام	۳۷۲	۱۷۹۱۴	۴۳۶۴۷	۹
بوشهر	۵۲۶	۱۹۳۸۷	۲۱۵۱۲	۱۶
تهران	۲۸۶۷	۱۰۶۲۴۵	۲۷۶۴۰	۱۸
جنوب کرمان	۴۳۸	۱۰۹۵۴	۵۵۸۴	۲۵
چهارمحال و بختیاری	۱۴۰۶	۲۹۱۸۳	۱۶۳۱۳	۲۵
خراسان جنوبی	۵۳۳	۱۵۳۹۷	۶۳۰۰	۱۸
خراسان رضوی	۴۱۱۱	۱۲۷۵۳۵	۵۳۵۱۶	۱۱
خراسان شمالی	۵۲۳	۱۲۹۹۲	۷۰۹۳	۱۳
خوزستان	۲۲۹۵	۸۶۷۸۲	۱۲۲۴۴۹	۱۷
زنجان	۲۵۶۳	۶۸۴۳۷	۴۱۳۲۲	۱۲
سمنان	۲۶۵۹	۷۱۷۷۱	۲۳۵۴۳	۱۴
سیستان و بلوچستان	۱۳۱۰	۲۰۶۰۰	۴۶۵۵	۱۲
فارس	۳۱۱۰	۶۵۰۲۷	۳۸۳۳۴	۱۰
قزوین	۲۰۰۵	۸۴۷۹۱	۳۵۲۷۸	۲۹
قم	۱۸۱۶	۴۳۱۷۷	۳۰۶۷۳	۱۹
کردستان	۱۳۱۵	۱۹۳۹۴	۱۲۱۸۸	۹
کرمان	۲۰۲۱	۷۳۷۰۴	۷۴۴۳۱	۲۵
کرمانشاه	۱۷۷۹	۵۲۲۷۲	۴۰۵۱۱	۹
کهگیلویه و بویر احمد	۴۵۹	۱۴۲۹۷	۲۶۹۶۷	۳۷
گلستان	۱۰۷۰	۲۹۶۶۵	۱۲۴۸۸	۲۱
گیلان	۱۲۲۲	۴۴۰۱۷	۱۶۰۳۷	۳۵
لرستان	۱۱۷۳	۴۰۴۶۱	۲۵۵۷۶	۲۶
مازندران	۳۴۳۳	۹۷۶۱۶	۳۳۲۹۲	۲۸
مرکزی	۱۸۵۵	۵۸۰۹۸	۳۹۹۲۲	۲۳
منطقه آزاد ارس	۱۷۰	۹۶۰۴	۶۰۹۰	۴۲

^۱ منبع: سامانه هماهنگ وزارت صنعت، معدن و تجارت

استان	تعداد واحد	میزان اشتغال	سرمایه مجوز به میلیارد تومان	متوسط پیشرفت
منطقه آزاد اروند	۲۶	۹۹۰	۱۰۴۹	۵۴
منطقه آزاد انزلی	۵۳	۲۲۶۵	۶۷۷	۳۳
منطقه آزاد چابهار	۲	۲۱	۱	۹
منطقه آزاد قشم	۱۰	۶۰۵	۷۵۹	۴۹
منطقه آزاد کیش	۳	۴۷۲	۱۰۱	۴۵
منطقه آزاد ماکو	۴۴	۲۲۸۵	۲۲۶۰۹	۱۷
منطقه ویژه اقتصادی	۱۹۳	۱۷۸۶۳	۹۹۱۷۷	۲۷
هرمزگان	۹۵۷	۲۸۰۵۵	۷۷۴۳۳	۱۴
همدان	۱۷۷۴	۳۵۶۱۶	۱۸۲۸۵	۱۳
یزد	۵۲۹۰	۱۳۵۴۹۲	۷۵۳۶۲	۱۸
مجموع	۶۲۳۹۴	۱۸۷۶۳۰۰	۱۲۴۴۰۹۸	۲۱

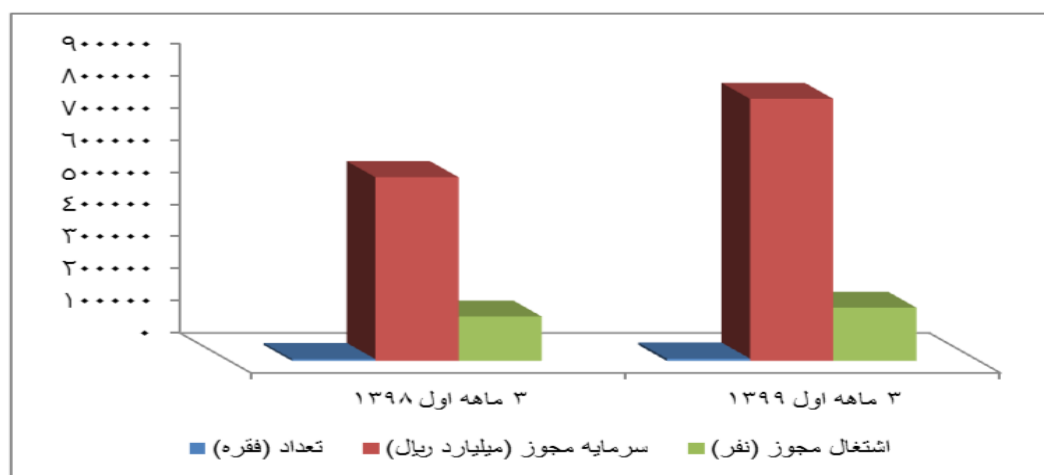
جدول ۳: پروژه‌های صنعتی و معدنی نیمه تمام به تفکیک پیشرفت فیزیکی (همان منبع)

پیشرفت	تعداد واحد	میزان اشتغال	سرمایه مجوز به میلیارد تومان
زیر ۳۰ درصد	۱۱۰۸۲	۴۵۸۸۱۷	۴۵۷۴۱۵
۳۰-۵۰ درصد	۳۴۶۶	۱۵۲۵۰۲	۱۲۶۸۲۹
۵۰-۷۵ درصد	۹۷۰۵	۳۲۴۴۸۷	۱۷۹۳۱۹
۷۵-۸۰ درصد	۱۰۶۱	۳۷۷۵۹	۱۳۴۵۶
۸۰-۹۰ درصد	۱۷۶۱	۷۳۰۵۴	۳۵۰۱۰
۹۰-۱۰۰ درصد	۲۰۹۴	۹۰۶۶۷	۵۵۷۶۷
نامشخص	۳۳۲۲۵	۷۳۹۰۱۴	۳۷۶۳۰۱
مجموع	۶۲۳۹۴	۱۸۷۶۳۰۰	۱۲۴۴۰۹۸

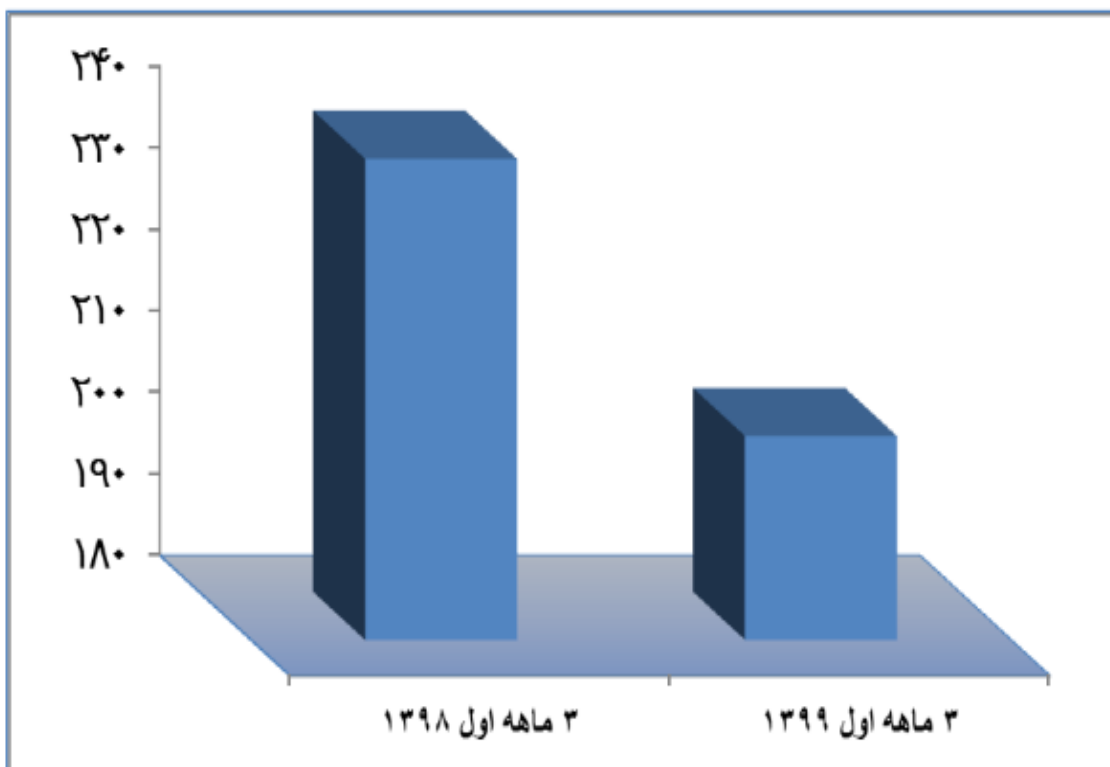
جدول ۴: پروژه‌های صنعتی و معدنی نیمه تمام به تفکیک گروه فعالیت

گروه فعالیت	تعداد واحد	میزان اشتغال	سرمایه مجوز به میلیارد تومان	متوسط پیشرفت
ابزار پزشکی-پتیک-دقیق-ساعت(۳۳)	۱۴۸۸	۳۶۳۰۴	۸۹۹۵,۴	۱۴,۸
استخراج زغال سنگ ولینیت..(۱۰)	۲۴	۹۸۰	۴۳۱,۵	۱۸,۱
استخراج سایر معادن(۱۴)	۹۰۴	۱۳۳۶۴	۴۰۰۵,۱	۲۱,۶
استخراج کانه های فلزی(۱۳)	۲۳۳	۲۷۸۲۷	۳۶۶۰۷,۶	۲۸,۹
انتشار و چاپ و تکثیر(۲۲)	۱۶۴	۳۲۷۸	۱۷۵۲,۲	۳۸,۲
باز یافت(۳۷)	۱۱۷۹	۱۹۳۹۸	۵۴۶۰,۸	۱۷,۵
پوشاک و عمل آوردن پوست خز(۱۸)	۱۶۰۲	۸۰۹۸۶	۵۹۷۴,۲	۱۰,۸
تحقیق و توسعه(۷۳)	۱	۵۰	۰,۸	۷۴,۰
تولید انرژی(۴۰)	۱۱۳	۲۳۱۲	۳۰۳۴,۰	۴۲,۶
جمع آوری، تصفیه و توزیع آب(۴۱)	۱	۱۰۰	۶۶۶۸,۷	۶۱,۸
چوب و محصولات چوبی بجز مبل(۲۰)	۱۵۳۷	۳۱۲۳۰	۱۴۷۹۹,۷	۲۱,۲

متوسط پیشرفت	سرمایه مجوز به میلیارد تومان	میزان اشتغال	تعداد واحد	گروه فعالیت
۱۳,۵	۲۶۴۰,۰	۲۱۱۱۲	۵۸۶	دباغی - چرم - کیف - چمدان - کفش (۱۹)
۱۹,۳	۲۲۳۵۰,۴	۱۵۴۳۴	۳۳۱	راديو تلویزیون وسایل ارتباط (۳۲)
۲۹,۶	۱۹۳۷۶۰,۸	۲۰۲۱۳۶	۲۱۰۷	ساخت فلزات اساسی (۲۷)
۲۱,۸	۴۱۸۰۶,۸	۶۰۷۴۸	۱۹۵۹	ساخت کاغذ و محصولات کاغذی (۲۱)
۱۸,۹	۲۵۱۲۰,۰	۱۰۱۴۰۳	۳۸۳۰	ساخت ماشین آلات و تجهیزات (۲۹)
۳۴,۷	۴۷۵۹۵,۵	۹۹۶۲۰	۲۷۳۶	ساخت منسوجات (۱۷)
۱۶,۹	۲۶۱۰۲۲,۱	۲۱۰۶۹۵	۶۴۶۵	ساخت مواد و محصولات شیمیایی (۲۴)
۱۶,۶	۵۱۶۳,۵	۱۱۸۱۴	۳۲۵	سایر تجهیزات حمل و نقل (۳۵)
۱۲,۰	۷۶۹۸,۲	۳۸۷۸۱	۲۵۷۰	سایر فعالیتهای خدمات مهندسی (۷۴)
۲۱,۷	۸۳۱۳۳,۰	۲۱۷۹۵۳	۸۷۲۴	سایر محصولات کانی غیر فلزی (۲۶)
۱۰,۵	۲۰۷۸,۸	۱۱۱۴	۱۷	فاضلاب، دفع زباله، بهداشت محیط و سایر فعالیتهای مشابه (۹۰)
۳۴,۸	۱۶۴۱,۴	۲۹۴۰	۱۳۳	فعالیتهای پشتیبانی و کمکی حمل و نقل؛ فعالیتهای آژانسهای مسافرتی (۶۳)
۵۳,۰	۰,۶	۲۵	۲	کامپیوتر و فعالیتهای مربوطه (۷۲)
۳۵,۶	۱۴,۹	۱۳۵	۱۰	کشاورزی، شکار و فعالیتهای خدماتی وابسته (۰۱)
۲۳,۲	۲۳۲۶۰۸,۳	۵۷۷۹۳	۹۰۶	کک و فراورده های حاصل از نفت (۲۳)
۱۷,۹	۱۰۴۶,۸	۵۲۸۲	۱۹۰	ماشین آلات دفتری و حسابداری (۳۰)
۲۰,۸	۱۸۰۳۵,۰	۴۸۸۴۶	۱۷۲۲	ماشین آلات و دستگاههای برقی (۳۱)
۱۲,۳	۵۸۷۰,۵	۳۴۸۳۹	۲۳۱۲	مبلمان سایر مصنوعات (۳۶)
۲۹,۲	۱۸۰۲,۴	۲۸۱۲	۴۸	محصولات از توتون و تنباکو (۱۶)
۲۳,۱	۵۸۴۰۷,۹	۱۲۳۲۸۳	۶۲۲۴	محصولات از لاستیک و پلاستیک (۲۵)
۲۲,۲	۹۹۷۹۷,۰	۲۳۰۳۷۷	۷۳۸۳	محصولات غذایی و آشامیدنیها (۱۵)
۱۹,۷	۲۵۶۷۴,۷	۹۹۶۹۲	۵۳۹۲	محصولات فلزی فابریکی (۲۸)
۲۰,۰	۱۹۰۹۹,۳	۷۳۶۳۷	۱۱۷۶	وسایل نقلیه موتوری (۳۴)
۲۰,۶	۱۲۴۴۰۹۷,۸	۱۸۷۶۳۰۰	۶۲۳۹۴	مجموع

نمودار شماره ۱: مقایسه جواز های تاسیس صادره در ۳ ماهه اول ۱۳۹۸ و ۱۳۹۹

نمودار شماره ۳: مقایسه تعداد پروانه اکتشاف صادره در ۳ ماهه اول ۱۳۹۸ و ۱۳۹۹

جدول ۵: آمار تولید (مقدماتی) کالاهای منتخب صنعتی^۱

نوع فروشگاه	تا پایان خرداد ۱۳۹۸	تا پایان خرداد ۱۳۹۹
فروشگاه بزرگ زنجیره ای	۱۵۰	۲۲۰
فروشگاه زنجیره چند منظوره	۸۷۸	۹۸۷
فروشگاه زنجیره ای (همگن)	۱۹	۲۰
کسب کار مجازی	۱۱۰۰	۱۷۴۸
بازاریابی شبکه ای	۳۴	۳۷

^۱ منبع: گزارش شماره ۶۸ وزارت صنعت، معدن و تجارت

جدول ۶: آمار تولید (مقدماتی) کالاهای منتخب صنعتی

ردیف	عنوان	واحد سنجش	اردیبهشت ۱۳۹۹	خرداد ۱۳۹۹	درصد تغییر	۳ ماهه اول ۱۳۹۸	۳ ماهه اول ۱۳۹۹	درصد تغییر
۱	انواع سواری	هزار دستگاه	۹۳,۸	۸۳,۰	-۱۱,۵	۱۸۴,۶	۲۰۰,۱	۸,۴
۲	وانت	دستگاه	۶۸۱۹,۰	۷۵۵۱,۰	۱۰,۷	۱۲۹۷۵,۰	۱۵۹۴۳,۰	۲۲,۹
۳	اتوبوس، مینی بوس و ون	دستگاه	۲۰۱,۰	۱۵۶,۰	-۲۲,۴	۴۱۱,۰	۳۷۲,۰	-۹,۵
۴	کمباین	دستگاه	۵۲,۰	۴۱,۰	-۲۱,۲	۸۸,۰	۹۳,۰	۵,۷
۵	تراکتور	دستگاه	۲۰۳۸,۰	۱۶۹۷,۰	-۱۶,۷	۴۲۸۴,۰	۴۳۵۰,۰	۱,۵
۶	روغن ساخته شده نباتی	هزار تن	۱۴۲,۲	۱۱۵,۷	-۱۸,۶	۴۱۸,۸	۳۵۲,۴	-۱۵,۹
۷	داروی انسانی	میلیارد عدد	۴,۳	۳,۹	-۹,۹	۹,۵	۱۰,۳	۸,۷
۸	پودر شوینده	هزار تن	۶۳,۲	۵۰,۸	-۱۹,۶	۱۳۹,۴	۱۵۳,۶	۱۰,۲
۹	لاستیک خودرو	هزار تن	۲۴,۱	۲۳,۰	-۴,۳	۴۸,۲	۶۲,۷	۳۰,۱
۱۰	انواع کاغذ	هزار تن	۸۲,۵	۷۸,۹	-۴,۳	۲۴۰,۸	۲۱۱,۴	-۱۲,۲
۱۱	کارتن	هزار تن	۴۷,۶	۴۱,۷	-۱۲,۲	۱۲۹,۱	۱۱۴,۲	-۱۱,۵
۱۲	نئوپان	هزار متر مکعب	۱۰۴,۴	۶۸,۳	-۳۴,۶	۱۷۵,۳	۲۱۱,۹	۲۰,۹
۱۳	فیبر	هزار متر مکعب	۱۱۵,۱	۱۱۴,۲	-۰,۸	۳۱۹,۶	۳۲۰,۳	۰,۲
۱۴	سموم دفع آفات نباتی	هزار تن	۳,۱	۳,۳	۴,۶	۹,۹	۷,۹	-۱۹,۹
۱۵	روغن صنعتی و موتور تصفیه اول	هزار تن	۲۲,۵	۵۹,۱	۱۶۲,۴	۱۲۷,۸	۱۳۲,۰	۳,۳
۱۶	دوده	هزار تن	۱۰,۷	۱۲,۴	۱۶,۰	۳۲,۶	۳۲,۶	۰,۰۴
۱۷	پتروشیمی	میلیون تن	۵,۱	۵,۱	۰,۳	۱۴,۳	۱۵,۳	۶,۸
۱۸	الیاف اکریلیک	هزار تن	۰,۶	۰,۳	-۳۴,۲	۰,۸	۱,۶	۱۱۳,۲
۱۹	نخ فیلامنت پلی استر	هزار تن	۱۹,۵	۲۵,۵	۳۰,۸	۷۲,۵	۶۰,۰	-۱۷,۲
۲۰	الیاف پلی استر	هزار تن	۱۵,۰	۱۸,۷	۲۴,۷	۵۱,۴	۴۳,۷	-۱۵,۰
۲۱	نخ سیستم پنبه ای	هزار تن	۲۰,۰	۲۷,۰	۳۵,۰	۴۹,۸	۵۶,۰	۱۲,۴
۲۲	چرم	میلیون فوت مربع	۲,۰	۳,۱	۵۵,۰	۹,۰	۷,۰	-۲۲,۳
۲۳	انواع پاپوش و کفش	میلیون زوج	۷,۵	۱۲,۰	۶۰,۰	۳۰,۱	۲۴,۵	-۱۸,۶
۲۴	انواع تلویزیون	هزار دستگاه	۷۲,۸	۹۸,۲	۳۴,۹	۱۴۰,۷	۲۱۰,۲	۴۹,۴
۲۵	یخچال و فریزر	هزار دستگاه	۱۵۳,۴	۱۳۸,۷	-۹,۶	۳۰۴,۶	۳۳۰,۵	۸,۵
۲۶	ماشین لباسشویی	هزار دستگاه	۸۲,۸	۸۴,۵	۲,۰	۹۶,۴	۲۰۸,۰	۱۱۵,۷

جدول ۷: وضع موجود شهرک ها و نواحی صنعتی^۱

عنوان	واحد سنجش	۳ ماهه اول ۱۳۹۸	۳ ماهه اول ۱۳۹۹	درصد تغییر	تا پایان خرداد ۱۳۹۸	تا پایان خرداد ۱۳۹۹	درصد تغییر
شهرک ها و نواحی صنعتی مصوب	شهرک و ناحیه	-	-	-	۹۹۳	۹۹۶	۰,۳
شهرک ها و نواحی صنعتی در دست بهره برداری (واگذاری زمین)	شهرک و ناحیه	-	-	-	۸۱۳	۸۲۲	۱,۱
مساحت اراضی در اختیار	هکتار	۱۹۳	۶۳	-۶۷,۳	۱۴۷۶۷۳	۱۵۰۰۹۲	۱,۶
مساحت زمین های صنعتی قابل واگذاری	هکتار	۲۳,۱۱	۲۰۲,۹۲	۷۷۸,۱	۵۹۴۳۹	۶۱۱۶۲	۲,۹
شهرک ها و نواحی صنعتی دارای آب	شهرک و ناحیه	۱	۰	-۱۰۰	۸۱۰	۸۱۸	۱
شهرک ها و نواحی صنعتی دارای برق	شهرک و ناحیه	۰	۰	-	۸۲۱	۸۳۲	۱,۳
شهرک ها و نواحی صنعتی دارای گاز	شهرک و ناحیه	۱	۱	۰	۶۱۳	۶۳۰	۲,۸
تعداد قراردادهای واگذاری زمین	قرارداد	۶۶۹	۲۹۱۹	۳۳۶	۷۹۱۵۹	۸۵۸۷۴	۸,۵
مساحت زمین واگذار شده	هکتار	۲۴۲	۱۳۹۶	۴۷۸	۳۷۰۵۸	۴۰۰۳۲	۸
واحدهای به بهره برداری رسیده	واحد	۱۹۱	۲۷۶	۴۵	۴۳۶۳۰	۴۵۹۱۲	۵,۲
اشتغال واحدهای به بهره برداری رسیده	نفر	۳۲۹۲	۴۷۷۵	۴۵	۸۸۱۲۰۶	۹۳۵۸۶۸	۶,۲
تعداد شهرک های فناوری به بهره برداری رسیده	شهرک	-	-	-	۶	۶	۰
مراکز خدمات فناوری به بهره برداری رسیده	مرکز	-	-	-	۳۷	۳۷	۰
تعداد خوشه های شناسایی شده	خوشه صنعتی	-	-	-	۴۷۱	۴۹۵	۵,۱
تعداد پروژه های توسعه خوشه ای خاتمه یافته	خوشه صنعتی	-	-	-	۱۷۰	۱۷۹	۵,۳
تعداد دوره های برگزار شده جهت شاغلین واحدهای صنعتی	دوره	۵۲۲	۲۳۰	-۵۵,۶	۳۳۱۹۷	۳۶۹۶۷	۱۱,۴
تعداد نفرات آموزش دیده جهت شاغلین واحدهای صنعتی	نفر	۱۲۳۰۲	۴۸۷۳	-۶۰,۴	۸۳۴۲۵۴	۹۱۸۶۹۶	۱۰,۱
تورهای صنعتی برگزار شده	تور	۵۰	۷	-۸۶	۳۵۲۹	۳۷۸۸	۷,۴

^۱ گزارش وزارت صنعت، معدن و تجارت

جدول ۸: وضعیت طرحهای صنعتی معدنی و تجاری مصوب در هیأت سرمایه گذاری خارجی

واحد: فقره-میلیون دلار

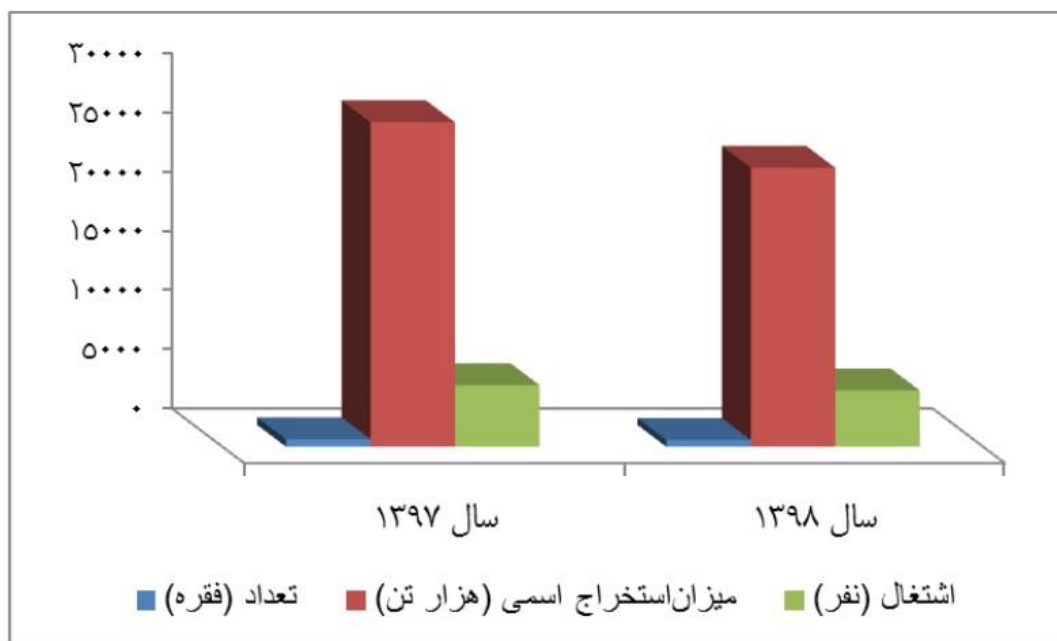
سال	۳ ماهه اول ۱۳۹۸	۳ ماهه اول ۱۳۹۹	درصد تغییر
تعداد	۲۴	۱۸	-۲۵
حجم کل سرمایه‌گذاری خارجی	۵۵۴,۴	۴۱۷,۳	-۲۴,۷

(ب) معدن و صنایع معدنی

بخش معدن و صنایع معدنی ایران یکی از پتانسیل‌های مهم و اثربخش در توسعه پایدار کشور است. فعالیت معادن و به تبع آن صنایع معدنی با توجه به ظرفیت‌های گسترده کشور در این بخش می‌تواند نیروی محرکه و پیشران رشد همه‌جانبه کشور باشد. توسعه بخش معدن و صنایع معدنی به دلیل گستره وسیع اثرگذاری بر سایر بخش‌های اقتصادی و صنعتی کشور، موجب تقویت زیرساخت‌ها (مانند زیرساخت‌های انرژی)، توسعه سایر صنایع (مانند بنادر، حمل و نقل ریلی و ...)، رونق فضای کسب و کار و صادرات می‌شود. بخش معدن و صنایع معدنی کشور می‌تواند همپای منابع نفتی و گازی کشور موتور محرکه رشد اقتصادی و توسعه متوازن باشد. در شرایط فعلی، اولویت دادن به توسعه معادن به ویژه اکتشافات، تجمیع معادن کوچک و حرکت به سمت بومی‌سازی ماشین‌آلات صنایع معدنی راهکاری هوشمندانه برای مقاوم‌سازی اقتصاد کشور با کمک بخش خصوصی در برابر فشارها و تحریم‌های بین‌المللی است. در این شرایط، احیای کارخانه هپکو هم باید در دستور قرار گیرد که به این مهم توجه جدی خواهد شد.

ردیف	عنوان	واحد سنجش	اردیبهشت ۱۳۹۹	خرداد ۱۳۹۹	درصد تغییر	۳ ماهه اول ۱۳۹۸	۳ ماهه اول ۱۳۹۹	درصد تغییر
۳۰	فولاد خام	هزارتن	۲۳۴۸,۸	۲۴۲۵,۴	۳,۳	۶۴۲۶,۸	۶۹۶۹,۹	۸,۵
۳۱	محصولات فولادی	هزارتن	۲۰۸۹,۱	۱۹۷۳,۷	-۵,۵	۵۳۸۹,۶	۵۶۲۹,۷	۴,۵
۳۲	کاتد مس	هزارتن	۲۶,۰	۲۶,۹	۳,۷	۶۸,۲	۷۱,۶	۴,۹
۳۳	شمس آلومینیوم خالص	هزارتن	۳۰,۳	۳۳,۱	۸,۸	۶۵,۰	۹۱,۸	۴۱,۳
۳۴	آلومینا	هزارتن	۲۰,۸	۲۱,۱	۱,۴	۶۱,۴	۶۲,۸	۲,۳
۳۵	کنسانتره زغال‌سنگ	هزارتن	۱۲۱,۹	۱۴۲,۵	۱۶,۹	۲۵۵,۸	۳۴۰,۱	-۴,۴
۳۶	سیمان	هزارتن	۶۳۳۰,۴	۶۴۶۲,۰	۲,۱	۱۴۸۶,۴	۱۶۵۱۷,۳	۱۱,۱
۳۷	شیشه جام	هزارتن	۷۰,۶	۸۲,۵	۱۶,۷	۲۷۱,۸	۲۲۵,۲	-۱۷,۱
۳۸	ظروف شیشه‌ای	هزارتن	۴۲,۷	۴۴,۵	۴,۲	۱۴۲,۵	۱۳۱,۹	-۷,۴
۳۹	ظروف چینی	هزارتن	۳,۷	۴,۲	۱۳,۵	۱۳,۴	۹,۳	-۳۱,۰

جدول شماره ۹: آمار تولید (مقدماتی) کالاهای منتخب معدنی و صنایع معدنی^۱

نمودار شماره ۵: مقایسه پروانه بهره‌برداری معدن صادره در سال ۱۳۹۷ و ۱۳۹۸

ج) تجارت:

در پنج ماهه نخست سال جاری میزان صادرات غیرنفتی کشور بالغ بر ۱۰,۹ میلیارد دلار و میزان واردات کشور ۱۳,۷ میلیارد دلار بوده است که بدین ترتیب تراز تجاری منفی ۲,۸ میلیارد دلاری را رقم زده است در مقایسه با ۵ ماهه نخست سال ۹۸ میزان صادرات کاهش ۲۳ درصدی و میزان واردات کاهش ۳۹ درصدی را نشان می‌دهد:

جدول ۱۰: آمار (مقدماتی) صادرات کالاهای غیرنفتی (با معیانات گازی) و واردات

تغییر وزن	تغییر ارزش	از ۹۷/۶/۱ تا ۹۸/۵/۱۳		از ۹۸/۶/۱ تا ۹۹/۵/۱۳		تجارت خارجی
		وزن هزارتن	ارزش (میلیارد دلار)	وزن هزارتن	ارزش (میلیارد دلار)	
-۱۴٪	-۱۸٪	۱۲۴۵۶۵	۴۰,۷	۱۰۶۸۶۶	۳۳,۳	صادرات
۹٪	-۴٪	۳۱۳۰۵	۴۰,۱	۳۴۱۴۶	۳۸,۳	واردات

^۱ گزارش وزارت صنعت، معدن و تجارت

جدول ۱۱: واردات کالاهای اساسی شرکت بازرگانی دولتی^۱

واحد: هزارتن - میلیون یورو

محصول	۳ ماهه اول ۱۳۹۸		۳ ماهه اول ۱۳۹۹		درصد تغییر	
	وزن	ارزش	وزن	ارزش	وزن	ارزش
گندم	۰	۰	۲۲۰,۵۸	۵۵۴	-	-
برنج	۱۰۴,۶	۹۴,۳	۲۷,۹	۳۶,۷	-۶۱,۱	-۷۳,۳
روغن خام	۱۹۷,۶	۱۴۱,۷	۱۲	۸,۳	-۹۴,۱	-۹۳,۹
شکر	۴۴۳,۳	۱۳۰,۷	۸۳	۲۷	-۷۹,۳	-۸۱,۳

۱- منظور از خرید کالاهای اساسی وارداتی، عملکرد واردات براساس مقدار تخلیه شده در هر یک از ماههای سال ۱۳۹۹ صرف نظر از سال خرید است.

جدول ۱۲: خرید کالاهای اساسی شرکت بازرگانی

واحد: هزارتن - میلیارد ریال

محصول	۳ ماهه اول ۱۳۹۸		۳ ماهه اول ۱۳۹۹		درصد تغییر	
	وزن	ارزش	وزن	ارزش ^۱	وزن	ارزش
گندم	۳۳۶۷,۱	۵۸۰۲۰,۶	۳۵۰۵,۵	۸۸۴۶۵,۳	۴,۱	۵۲,۵
برنج (شیرودی، صدری هاشمی، ندا و نعمت)	۰	۰	۰	۰	-	-
دانه های روغنی (کلزا، سویا، گلرنگ و آفتاب گردان)	۲۷۸,۳۲۶	۹۱۲۷	۲۱۹,۱	۹۷۶۸,۸	-۲۱,۳	۷,۰

۱- ارزش بدون احتساب هزینه های تبعی خرید محاسبه شده است.

جدول ۱۳: عملکرد تجاری کشور طی سال های ۱۳۹۶-۱۳۹۸

مبالغ به میلیارد دلار

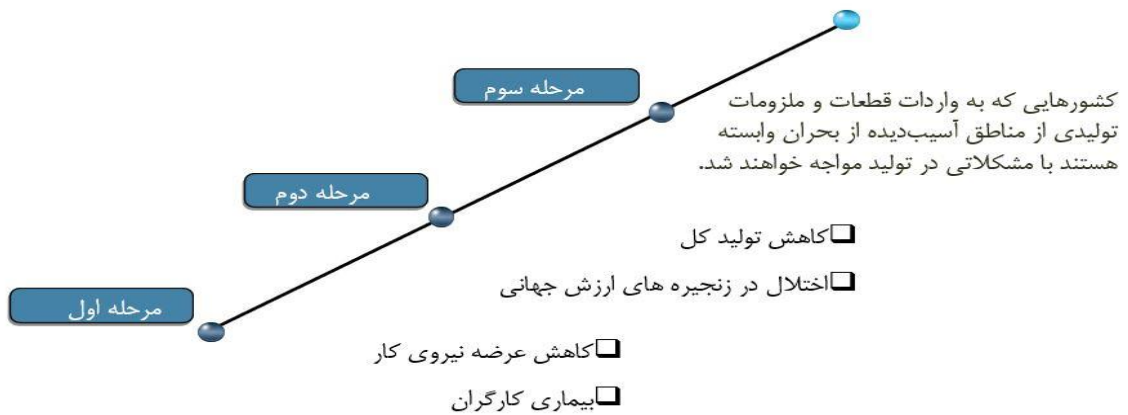
شاخص	۱۳۹۴	۱۳۹۵	۱۳۹۶	۱۳۹۷	۱۳۹۸
صادرات	۴۱,۵	۴۴	۴۷	۴۴,۷	۴۱,۴
واردات	۴۲,۴	۴۳,۷	۵۴,۵	۴۳,۲	۴۳,۷
تجارت	۸۳,۹	۸۷,۷	۱۰۱,۵	۸۷,۹	۸۵,۱

جدول ۱۴: مهم‌ترین بازارهای هدف صادرات و مهم‌ترین مبادی واردات

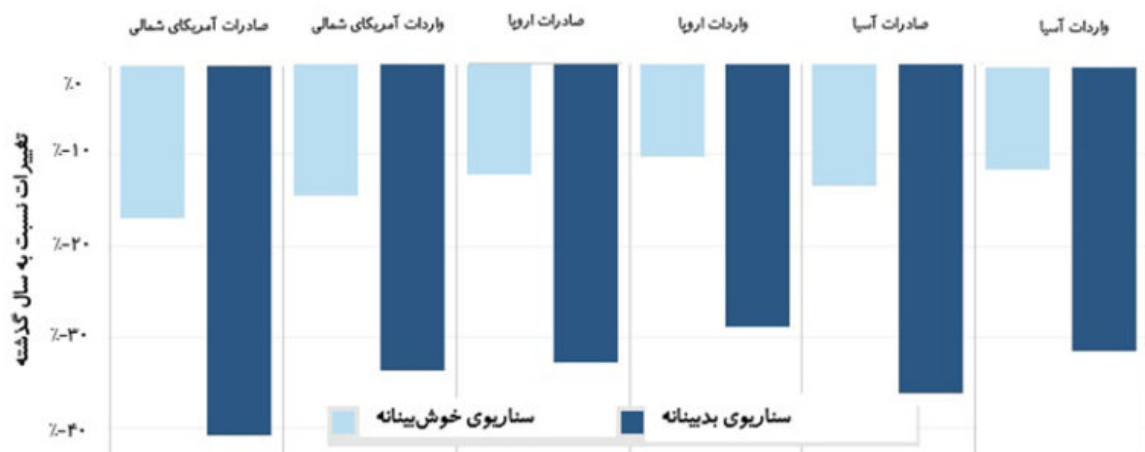
مهم‌ترین بازارهای هدف کالا برای صادرات – سال ۱۳۹۸ (میلیون دلار، درصد)		
کشورها	ارزش صادرات	سهم از ارزش کل صادرات
چین	۹,۵۲۰	۲۳.۰۱
عراق	۸,۹۹۲	۲۱.۷۳
ترکیه	۵,۰۴۶	۱۲.۲۰
امارات متحده عربی	۴,۵۰۱	۱۰.۸۸
افغانستان	۲,۳۶۱	۵.۷۱
جمع ۵ کشور اول	۳۰۴۲۰	۷۳,۵
مهم‌ترین مبادی واردات – سال ۱۳۹۸ (میلیون دلار، درصد)		
کشورها	ارزش واردات	سهم از ارزش کل واردات
چین	۱۱,۲۱۱	۲۵.۶۳
امارات متحده عربی	۸,۹۱۳	۲۰.۳۸
ترکیه	۴,۹۹۶	۱۱.۴۲
هند	۳,۶۷۶	۸.۴۱
آلمان	۲,۱۰۳	۴.۸۱
جمع ۵ کشور اول	۳۰۸۹۹	۷۰,۷

صنعت، معدن و تجارت در شرایط کرونا و پسا کرونا

- ❖ نکته قابل توجه آن است که کشورهای دنیا تقریباً بر اساس بیشترین تاثیر بر اقتصاد جهانی، از این ویروس آسیب دیده‌اند.
- ❖ شیوع بیماری کرونا در چین و آمریکا تبدیل به سم مهلکی برای رشد اقتصاد جهانی شده و پیش بینی رشد تولید ناخالص داخلی جهانی فصل اول امسال را به ضعیف ترین حد ممکن کاهش داده است.
- ❖ محدودیت مسافرتی که صنعت توریسم را تحت تاثیر قرار داده و تعطیلی گسترده کارخانه ها، نمایانگر شوک عرضه و تقاضای منفی است.
- ❖ پیش بینی می شود رشد تولید ناخالص داخلی جهانی برای فصل اول و دوم سال ۲۰۲۰ نصف و به ۱,۳ درصد کاهش یابد.
- ❖ در چین پیش بینی رشد تولید ناخالص داخلی در سه ماه اخیر از ۶,۳ درصد قبل از شیوع به یک درصد رسیده است که یک شوک بزرگ اقتصادی محسوب می شود.
- ❖ تاثیر این شوک قطعاً هم روی کشورهای منطقه که پیوند تجاری و سفره‌ی گسترده ای با چین دارند احساس خواهد شد و شاهد کاهش صادرات در راستای تعدیل تقاضای مصرف کننده خواهند بود و هم کشورهای تولیدکننده کالا با کندتر شدن تقاضا از چین و پایین آمدن قیمت کالاها، شاهد کاهش رشد اقتصادی خود خواهند بود.
- ❖ تاثیر این تعدیل تقاضا برای اقتصاد آمریکا و اروپای غربی ۰,۲۵ درصد پیش بینی شده است.
- ❖ پیش بینی بانک جهانی رشد ۲۰ درصدی فقر گسترده در اقتصاد جهان به ویژه کشورهای در حال توسعه و کمتر توسعه یافته خواهد بود.
- ❖ پیش بینی صندوق بین المللی پول، کاهش ۴۰ درصدی سرمایه گذاری در اقتصادهای توسعه یافته می باشد.
- ❖ همه گیری ویروس کرونا ابتدا بخش تولید خارج از چین را که به قطعات و مواد کارخانه‌های آسیایی متکی هستند، تحت تاثیر قرار داد.
- ❖ زمان زیاد تعطیلی کارخانه ها در چین، انتظارات تورمی در بازار و نیز چالش های حوزه تولید در کشورهای مختلف جهان را تشدید کرد، مهم تر آنکه، کاهش تقاضا برای کالاها، چالش‌ها برای تولیدکنندگان را دوچندان کرده است.
- ❖ پیش بینی صندوق بین المللی پول افت ۶۵ درصدی کاهش تقاضا در بازارهای تولیدی را بیان می کند.
- ❖ کشورهای که بیشترین آسیب را از شیوع کرونا دیده‌اند، بالاترین سهم را در تولید ناخالص داخلی جهانی و تولید و صادرات تولیدات کارخانه‌ای دارند. علاوه بر این، به موجب سیاست‌های کاهش تعاملات اجتماعی، جهان با کاهش تقاضای کل مواجه شده است.
- ❖ زنجیره‌های تأمین جهانی اساساً چگونگی انتشار شوک‌های طرف عرضه را تغییر داده‌اند.
- ❖ از آنجا که قطعات و ملزومات صنعتی حجم بالایی را در تجارت جهانی به خود اختصاص می دهند، شوک طرف عرضه در اقتصاد یکپارچه جهانی می تواند از طریق اثرگذاری بر تجارت کالاها و واسطه‌ای به کل زنجیره‌های تأمین سرایت کند.
- ❖ بر اساس گزارش‌های بین المللی، شیوع ویروس کرونا، صادرات ایران به کشورهای همسایه را محدود کرده است.
- ❖ بر این اساس، در حالی که گفته می شود بیش از نیمی از درآمد کشور از محل کانال‌های تجارت منطقه‌ای تحقق می یابد، امکان صادرات به دلیل محدودیت برخی از مرزها با ایران فراهم نیست.
- ❖ اولین شریک تجاری ایران چین است، و ۳۳ درصد صادراتی غیر نفتی به چین است (معادل ۸ میلیارد دلار). کرونا این وضعیت را با مشکل مواجه کرده است.
- ❖ پیش بینی سازمان توسعه تجارت ایران کاهش ۴۰ درصدی صادرات ایران در سال ۹۹ می باشد.
- ❖ صندوق بین المللی پول تخمین زده که تجارت خارجی ایران در پایان ۲۰۲۰ با کاهش ۱۶ میلیارد دلاری به حدود ۷۰ میلیارد دلار خواهد رسید.

پیش بینی ها از افت تجارت جهانی پس از کرونا

منبع: سازمان تجارت جهانی

آثار شرایط کرونایی بر بخش صنعت، معدن و تجارت

- ۱- بروز مشکل در فرآیند تامین مواد اولیه واحدهای تولیدی و صنایع
- ۲- ایجاد محدودیت فعالیت نیروی انسانی در برخی بنگاههای اقتصادی
- ۳- کاهش ظرفیت تولید در بخش های صنعت و معدن به دلیل مشکلات منابع انسانی و تامین مواد اولیه و ذخیره محصولات
- ۴- بسته شدن مرزها و ایجاد محدودیت های صادراتی و وارداتی
- ۵- بروز مشکل در تامین کالاهای اساسی در نتیجه اختلال در فرآیند واردات
- ۶- بروز چالش در مسیر تامین سرمایه در گردش واحدهای تولیدی و صنعتی

- ۷- تحمیل فشار اقتصادی بر کسب و کارهای خرد در نتیجه الزام به تعطیلی واحدهای صنفی
- ۸- عدم توان بنگاه های اقتصادی برای پرداخت حقوق نیروی انسانی خود در شرایط کرونایی و در نتیجه تعدیل نیرو و بروز موج بیکاری

- ۹- روند کاهشی قیمت جهانی محصولات بخش معدن و صنایع معدنی
- ۱۰- از دست رفتن بازارهای هدف صادراتی در نتیجه اعمال محدودیت های واردات
- ۱۱- کاهش درآمدهای ارزی کشور از محل صادرات غیرنفتی
- ۱۲- کاهش تقاضا و تشدید رکود در بخش تولید
- ۱۳- تشدید دیون سررسید شده بنگاه های اقتصادی

راهکارهای حمایت از بخش صنعت، معدن و تجارت در شرایط کرونایی و پسا کرونا

- ۱- حمایت از واحدهای صنعتی و تولیدی با اعمال سیاست تخفیف در پرداخت دیون معوق بانکی، بیمه ای، مالیاتی و ...
- ۲- اتخاذ به موقع تصمیمات در زمینه نحوه و میزان محدودیت فعالیت بنگاههای اقتصادی در شرایط کرونا
- ۳- پرداخت تسهیلات کم بهره برای تامین سرمایه در گردش و رونق بخشیدن به تولید
- ۴- تحریک تقاضا از طریق اعمال سیاست های تشویقی و پرداخت تسهیلات خرید
- ۵- تعیین پروتکل های مشخص برای فعالیت بنگاه های اقتصادی در صورت تداوم بحران کرونا
- ۶- رایزنی با کشورهای همسایه به منظور تعریف پروتکل های مشخص جهت بازگشایی مرزها و از سرگیری کامل صادرات محصولات تولیدی و صنایع معدنی با همکاری وزارت امور خارجه
- ۷- رایزنی برای تسهیل زمینه واردات کالاهای اساسی و تقویت تجارت دریایی
- ۸- تقویت صادرات محصولات بهداشتی به کشورهای همسایه در دوران پسا کرونا
- ۹- تقویت زیرساخت ها و تسهیل فرآیند مربوط به فروش مجازی کالاها
- ۱۰- تسهیل در ترخیص کالاها در گمرکات کشور
- ۱۱- تقویت توان تولید داخل در راستای کاهش واردات با تکمیل و توسعه زنجیره تولید محصولات صنعتی و معدنی
- ۱۲- تقویت تجارت الکترونیک
- ۱۳- واردات در مقابل صادرات، تهاتر کالا

نقاط قوت

- ۱- وجود راهبردهای مشخص در تولید و توسعه اقتصادی در فرمایشات رهبر معظم انقلاب، سند چشم انداز ۱۴۰۴، سیاست‌های اقتصاد مقاومتی، سیاست‌های اصل ۴۴ و برنامه ششم توسعه کشور
- ۲- وجود معادن و سرمایه‌های خدادادی همراه با پراکنش در تمامی نقاط کشور
- ۳- وجود سرمایه‌گذاران با علاقه مندی در حوزه‌های مختلف صنعتی، معدنی و بازرگانی
- ۴- وجود زیرساخت‌های مناسب برای ترانزیت زمینی، دریایی و هوایی و افزایش تبادلات داخلی و خارجی
- ۵- وجود بسترهای بازاریابی اینترنتی برای فروش و عرضه محصولات و تجارت الکترونیک
- ۶- وجود نیروی تحصیل کرده در صنایع مختلف پتروشیمی، معدن و خدمات فنی و مهندسی
- ۷- وجود پژوهش‌ها، مقالات و پایان‌نامه‌های دانشگاهی فراوان
- ۱۰- دسترسی آسان و وجود منابع متنوع انرژی و وجود ظرفیت مناسب برای تولید و صادرات محصولات پتروشیمی و فرآورده‌های نفتی
- ۱۱- وجود تجربیات و سوابق معدن‌کاری در نقاط مختلف کشور
- ۱۲- وجود کالاهای دارای مزیت رقابتی در جهان نظیر پسته، زعفران، فرش، خشکبار، گیاهان دارویی، صنایع معدنی و ...
- ۱۳- داشتن بازار مصرفی ایران و کشورهای همسایه
- ۱۴- وجود نیروی جوان و متخصص دانشگاهی
- ۱۵- سرمایه اجتماعی مردم و تشکل‌های معدنی صنعتی، صنفی و اتاق‌های خانه صنعت و معدن

نقاط ضعف، مشکلات موجود

- ۱- عدم همسویی و همراهی کامل در اجرای سیاست‌های اقتصاد مقاومتی
- ۲- قوانین و مقررات مزاحم و مانع توسعه و روند طولانی اخذ مجوز برای کسب و کارها
- ۳- نگاه منفی و سستی به سرمایه‌گذاران و کارآفرینان
- ۴- بروکراسی مزاحم اداری
- ۵- اجرای نادرست خصوصی‌سازی و تحقق ناقص اصل ۴۴ قانون اساسی و سیاست‌های کلی آن
- ۶- عدم توجه و اتکا به ظرفیت بخش خصوصی در کشور
- ۷- عدم توازن میان هزینه و درآمد در صنایع بزرگ و پایین بودن بهره‌وری در بخش تولید
- ۸- وجود نهادها و سازمان‌های موازی و فقدان برنامه مشخص برای هم‌افزایی آن‌ها
- ۹- سهم اندک ایران در تجارت جهانی
- ۱۰- فقدان برنامه مشخص برای هدایت نقدینگی به سمت صنعت، معدن و تجارت
- ۱۱- فقدان برنامه مشخص برای ایجاد صنایع کوچک و متوسط در مناطق کم‌برخوردار
- ۱۲- عدم ارتباط موثر صنعت و دانشگاه و انباشت بی‌بهره مقالات و پایان‌نامه‌ها
- ۱۳- خام‌فروشی و عدم توسعه صنایع تبدیلی

- ۱۴- کم توجهی به جایگاه اکتشافات در معادن و صنایع معدنی
- ۱۵- قاچاق کالا و ارز و تاثیر آن بر اقتصاد و تولید
- ۱۶- دولتی بودن اقتصاد کشور و تاثیر منفی آن بر تولید
- ۱۷- کاهش تمایل برای سرمایه گذاری در بخش های صنعت و معدن
- ۲۰- فقدان سیاستگذاری صحیح در راستای جذب سرمایه گذاری خارجی
- ۲۱- تعدد سیاست گذاری در بخش صادرات مواد معدنی
- ۲۲- تداخل وظایف قانونی دستگاه های ذی ربط
- ۲۳- رشد پایین سرمایه گذاری
- ۲۴- پرداخت یارانه به روش ناکارآمد
- ۲۵- عدم توجه به سرمایه های خرد مردمی
- ۲۶- کاهش سهم بهره وری کل عوامل تولید در رشد صنعتی کشور
- ۲۷- اتکاء بالای رشد تولیدات کشور به بازارهای داخل (عدم توجه کافی به بازارهای صادراتی)
- ۲۷- عدم توازن منطقه ای
- ۲۸- ضعف در تولیدات داخلی و عدم توجه به استانداردهای بین المللی
- ۲۹- ضعف در ارتباطات بین بنگاهی
- ۳۰- پایین بودن اعتماد ملی به محصولات داخلی
- ۳۱- وابستگی شدید سیستم تولید کشور به مواد اولیه وارداتی
- ۳۲- ضعف در مهارت دانش آموختگان برای ورود به بازار کار
- ۳۳- تمرکزگرایی و انحصار اتخاذ تصمیمات در مرکز

فرصت ها

- ۱- وجود اسناد بالادستی مانند چشم انداز ۱۴۰۴، سیاستهای اصل ۴۴ قانون اساسی، سیاست های اقتصاد مقاومتی و ...
- ۲- وجود اراده مشترک میان دولت، مجلس شورای اسلامی و قوه قضائیه برای تحقق «جهش تولید» و سیاست های کلی اقتصاد مقاومتی
- ۳- وجود بازارهای هدف برای توسعه صادرات و کشورهای همسایه نیازمند کالاهای کشورمان
- ۴- نیازمندی بازارهای هدف به محصولات صنایع معدنی به ویژه کشورهای همسایه و کمک به ارزآوری
- ۵- امکان توسعه صنایع و معادن محوری
- ۶- برند حلال و جمعیت وسیع مسلمانان دنیا
- ۷- بستر مناسب برای توسعه تجارت الکترونیک
- ۸- امکان بهره گیری از مشارکت مردمی
- ۹- فراهم شدن فرصت افزایش صادرات کشور با توجه به افزایش نرخ ارز
- ۱۰- مواد ۲ و ۳ قانون بهبود محیط کسب و کار و ماده ۶۰ قانون رفع موانع تولید
- ۱۱- وجود بخش خصوصی توانمند که می تواند در تصمیم گیری و تصمیم سازی ها کمک کند.

تهدیدات

- ۱- وجود تحریم های ظالمانه، تاثیر آن بر ارزش و تامین مواد اولیه صنایع و عرضه محصولات در بازارهای جهانی
- ۲- احتمال بروز رکود در بخش تولید و تشدید تعدیل نیروی کار
- ۳- رقابت برخی کشورهای همسایه برای گرفتن سهم ایران در بازارهای بین الملل
- ۴- عدم ثبات نرخ ارز و محدودیت ارزش برای تامین مواد اولیه
- ۵- محدودیت در نقل و انتقال ارز
- ۶- کمبود سرمایه در گردش و منابع مالی
- ۷- کاهش تقاضا در سطح بین المللی و داخلی به دلیل ویروس کرونا
- ۸- محدودیت های زیست محیطی
- ۹- عدم هماهنگی و انسجام سیاست های پولی و مالی کشور با سیاست های حمایت از تولید و صادرات
- ۱۰- نرخ بالای تسهیلات بانکی سرمایه در گردش و سرمایه گذاری ثابت
- ۱۱- کاهش قدرت خرید مردم

*خط مشی و سیاست‌های کلی

- ۱- تسهیل و روان‌سازی مسیر توسعه بخش خصوصی با هدف جلب مشارکت حداکثری در فرایند تحقق چشم‌انداز ۱۴۰۴
- ۲- تمرکز بر سیاست‌گذاری و کاهش سهم دولت در اداره امور صنعتی، معدنی و تجاری کشور در جهت ایفای سیاست‌های مصوب اصل ۴۴
- ۳- ارتقاء مولفه‌های بهبود محیط کسب و کار مرتبط با بخش صنعت، معدن و تجارت
- ۴- کمک به امنیت، آسان‌سازی و سودآوری سرمایه‌گذاری بخش خصوصی داخلی و خارجی برای افزایش ارزش افزوده بخش
- ۵- تشویق و حمایت از سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی در بخش‌های صنعت، معدن و تجارت
- ۶- توسعه دیپلماسی کسب و کار برای شکل‌دهی بازارهای جدید و تنوع بخشی پیوندهای اقتصادی با دیگر کشورها به ویژه با کشورهای همسایه و منطقه
- ۷- توسعه روابط تجاری بین‌المللی با رویکرد توسعه صادرات و ارتقای فناوری
- ۸- تشویق بخش خصوصی به سرمایه‌گذاری در طرح‌های صنایع نوین و پیشرفته با فناوری بالا با مشارکت سازمان‌های توسعه‌ای و شرکت‌های خارجی
- ۹- سرمایه‌گذاری برای توسعه زیرساخت‌های مورد نیاز جهت ارتقای رقابت‌پذیری صنعتی، معدنی و تجاری کشور برای کسب جایگاه مناسب در اقتصاد جهانی
- ۱۰- سرمایه‌گذاری متقاضیان با تمرکز بر اجرای طرح‌های سرزمین در جهت ایجاد توسعه پایدار
- ۱۱- توانمندسازی و توسعه بخش خصوصی در راستای افزایش رقابت‌پذیری و جلوگیری از هرگونه انحصار
- ۱۲- پشتیبانی از سرمایه‌گذاری صنعتی در راستای رونق بخشی و ارزش‌افزایی بخش کشاورزی
- ۱۳- توان‌افزایی و توسعه منابع انسانی به ویژه در سطوح مدیریت
- ۱۴- توان‌افزایی بخش صنعت و معدن در راستای رشد اقتصادی بالا و توسعه پایدار و توسعه همسو با تجارت به عنوان پیشران فرآیند
- ۱۵- حصول اطمینان از تامین و توزیع مناسب کالاهای اساسی با هدف امنیت غذایی
- ۱۶- شفاف‌سازی و روان‌سازی نظام توزیع و قیمت‌گذاری کالاهای انحصاری و روزآمدسازی شیوه‌های نظارت بر بازار
- ۱۷- توسعه بازارهای داخلی و رعایت حقوق مصرف‌کنندگان
- ۱۸- استفاده بهینه از منابع و مواد خام در تولید با ارزش افزوده بالا و ایجاد محدودیت در صادرات مواد خام
- ۱۹- بهره‌برداری صیانتی از معادن کشور و حفظ محیط زیست
- ۲۰- محدودیت در سرمایه‌گذاری و تصدی‌گری شرکت‌های دولتی به جز سازمان‌های توسعه‌ای در مناطق غیر برخوردار با مشارکت بخش غیردولتی در چارچوب قوانین جاری کشور
- ۲۱- اصلاح و بهینه‌سازی الگوی مصرف با رویکرد استفاده از تولیدات داخلی
- ۲۲- پرهیز و جلوگیری از انواع فساد اداری مالی و اقتصادی در بخش‌های صنعت، معدن و تجارت از طریق شفاف‌سازی و اعمال نظارت بر فرآیند امور
- ۲۳- اهتمام به مسئولیت اجتماعی در فعالیت‌های اقتصادی

* هدف گذاری بخش صنعت، معدن و تجارت

در سند چشم انداز ۱۴۰۴ سیاست های کلی بخش صنعت، معدن و تجارت، سیاست های کلی حمایت از تولید ملی، قوانین برنامه پنجم و ششم توسعه و نیز شرح وظایف و اختیارات وزارت صنعت، معدن و تجارت اهداف و سیاست هایی برای بخش صنعت و معدن در نظر گرفته شده است.

جدول ۱۵: پیشنهاد و اهداف اسناد بالادستی در حوزه صنعت، معدن و تجارت

ردیف	اسناد بالادستی	احکام و سیاست های مرتبط با بخش صنعت و معدن و تجارت
۱	سند چشم انداز ۱۴۰۴	جایگاه اول صنعتی، معدنی و تجاری در منطقه - سهم غالب بخش غیرنفتی و غیردولتی در اقتصاد - دارای اقتصاد رقابت پذیر - دارای اقتصاد توسعه یافته بر اساس فناوری های پیشرفته - دارای تولیدات صادراتی متنوع - توازن تجاری در صادرات غیر نفتی و واردات
۲	سیاست های کلی بخش صنعت	افزایش سهم بخش صنعت در تولید داخلی و افزایش ارزش افزوده بخش صنعت - افزایش توان رقابت پذیری صنعت ملی - افزایش بهره وری عوامل تولید به ویژه نیروی کار و سرمایه - ارتقای سطح فناوری صنایع کشور و دستیابی به فناوری های پیشرفته و راهبردی - توسعه تشکلهای تخصصی و افزایش نقش آنها در تصمیم سازی با نهادینه سازی داوری های تخصصی و حرفه ای - انسجام و تعادل اقتصادی در منطقه - رشد مستمر صادرات کالا و خدمات صنعتی کشور - گسترش صنایع دستی و بهره گیری از صنعت گردشگری - ایجاد خوشه های صنعتی.
۳	سیاست های کلی تولید ملی و حمایت از کار و سرمایه ایرانی	بالا بردن قدرت رقابت و افزایش بهره وری عوامل تولید - گسترش اقتصاد دانش بنیان - حمایت از تولید محصولات راهبردی مورد نیاز کشور - تکمیل زنجیره تولید از مواد خام تا محصولات نهایی - حمایت از تولید محصولات با ارزش آوری مثبت - مدیریت منابع ارزی - بهبود فضای کسب و کار - بسترسازی و ساماندهی نیروی کار و اشتغال - حمایت از سرمایه گذاران و سرمایه های ایرانی در حوزه های سرمایه گذاری خطرپذیر - کارآمدسازی مدیریت منابع موجود در صندوق توسعه ملی - تنقیح و اصلاح قوانین و مقررات برای تسهیل فعالیت در بخش های تولیدی و رفع موانع سرمایه گذاری - کارآمد کردن نظام توزیع کالاها و خدمات - جلوگیری از ایجاد انحصار در چرخه تولید و تجارت تا مصرف
۴	سیاست های کلی اقتصاد مقاومتی	افزایش سهم تولید و صادرات محصولات و خدمات دانش بنیان - محور قرار دادن رشد بهره وری در اقتصاد با تقویت عوامل تولید، توانمند سازی نیروی کار، تقویت رقابت پذیری اقتصاد - استفاده از ظرفیت اجرای هدفمند سازی یارانه ها در جهت افزایش تولید، اشتغال و بهره وری - سهم بری عادلانه عوامل در زنجیره تولید تا مصرف متناسب با نقش آنها در ایجاد ارزش - افزایش تولید داخلی نهاده ها و کالاهای اساسی (به ویژه در اقلام وارداتی) و الویت دادن به تولید محصولات و خدمات راهبردی و ایجاد تنوع در مبادی تأمین کالاهای وارداتی با هدف کاهش وابستگی به کشورهای محدود و خاص - حمایت همه جانبه هدفمند از صادرات کالاها و خدمات به تناسب ارزش افزوده و با خالص ارزش آوری مثبت
۵	قانون برنامه ششم توسعه	<p>ماده (۳۹)</p> <p>- حمایت از تولید و اشتغال از محل منابع حاصل از اجرای قانون هدفمند کردن یارانه ها</p> <p>ماده (۴۶)</p> <p>- تهیه فهرست اولویت های صنعتی و معدنی توسط وزارت صنعت، معدن و تجارت</p> <p>- اجرای طرح جایگزینی محصولات کم بازده صنعتی و پرمصرف از جمله خودروهای فرسوده سالیانه ۲۰ درصد توسط وزارت دولت</p> <p>- پرداخت حداقل ۴۰ درصد تسهیلات بانکی به بخش صنعت و معدن</p> <p>- اجرای ساز و کار لازم برای پوشش خطرات افزایش نرخ ارز بر بنگاه های اقتصادی و تولید کنندگان</p> <p>- اجرای طرح نوسازی و بازسازی صنایع در راستای کاهش مصرف و شدت انرژی و آلایندهی و افزایش بازدهی و ارتقای کیفیت تولیدات داخلی</p> <p>- حمایت از صندوق ضمانت سرمایه گذاری صنایع کوچک به منظور حمایت توسعه صنایع کوچک و متوسط</p> <p>- توسعه تجارت الکترونیک فرش و حمایت از ایجاد کارگاه ها و شرکتهای تعاونی فرش دستبافت و صنایع جانبی و افزایش سهم صادراتی</p> <p>ماده (۴۷)</p> <p>- در اولویت قراردادان پیمانکاران بومی استانی برای اجرای برنامه ها و پروژه های استانی دستگاه های اجرایی</p>

جدول شماره ۱۶: تصویر شاخص های مهم اقتصاد کلان در برنامه ششم

ردیف	نام شاخص	واحد اندازه گیری	سال پایه ۱۳۹۵	۱۳۹۶	۱۴۰۰	متوسط در برنامه ششم (درصد)
۱	تولید ناخالص داخلی	هزار میلیارد ریال به قیمت ثابت ۱۳۸۳	۲۰۹۵	۲۲۵۶	۳۰۷۸	(متوسط رشد سالانه) ۸
۲	تولید سرانه	میلیون ریال به ازای هر نفر به قیمت ثابت ۱۳۸۳	۱/۲۶	۸/۲۷	۱/۳۶	(متوسط رشد سالانه) ۷/۶
۳	بهره وری کل عوامل تولید	شاخص (۱۳۹۵=۱۰۰)	۱۰۰	۱۰۲	۱۱۵	(متوسط رشد سالانه) ۸/۲
۴	تشکیل سرمایه ثابت ناخالص	هزار میلیارد ریال به قیمت ثابت ۱۳۸۳	۴۴۰	۴۹۵	۱۱۶۰	(متوسط رشد سالانه) ۴/۲۱
۵	هزینه های مصرفی کل	هزار میلیارد ریال ب قیمت ثابت ۱۳۸۳	۱۱۹۷	۱۲۶۳	۱۵۲۴	(متوسط رشد سالانه) ۵
۶	صادرات غیر نفتی کالا و خدمات (بدون میعانات گازی)	میلیون دلار	۴۲۱۵۰	۴۷۵۸۳	۱۱۲۷۳۹	(متوسط رشد سالانه) ۷/۲۱
۷	واردات کل	میلیون دلار	۶۹۹۶۷	۸۶۵۵۷	۱۵۲۴۹۷	(متوسط رشد سالانه) ۹/۱۶
۸	نقدینگی	هزار میلیارد ریال	۱۳۰۰۳	۱۵۶۰۴	۲۸۵۰۸	(متوسط رشد سالانه) ۱۷
۹	نرخ تورم	درصد	۹/۷	۳/۸	۹/۷	(متوسط رشد سالانه) ۸/۸
۱۰	نرخ بیکاری	درصد	۶/۱۲	۱۲	۶/۸	(متوسط رشد سالانه) ۲/۱۰

چشم انداز صنعت، معدن و تجارت در افق سال ۱۴۰۴

بخش صنعت و معدن و تجارت به عنوان پیشران اقتصاد کشور، با توان رقابت در

بازارهای بین المللی، بالنده، درونزا، برونگرا و در تراز کشور نوظهور صنعتی

اهداف کلی و کمی بخش صنعت، معدن و تجارت (راهبردهای کلی)

- افزایش رقابت پذیری صنعتی، معدنی و بازرگانی کشور
- افزایش ارزش افزوده صنعت، معدن و تجارت کشور
- ارتقاء بهره وری منابع انسانی و سایر عوامل تولید در بخش صنعت و معدن و تجارت
- افزایش سهم و نقش بخش خصوصی با اجرای الگوی مثلث توسعه اقتصادی فرهنگی
- افزایش سهم صادرات بخش صنعت و معدن در تجارت بین المللی کشور
- افزایش تاب آوری اقتصادی در حوزه صنعت، معدن و تجارت
- تمرکززدایی و رفع بروکراسی نحس اداری
- مدیریت بازار و تأمین کالاهای اساسی مورد نیاز
- گسترش تعاملات و ارتباطات موثر با مجلس و تشکلهای
- اشتغالزایی صنعتی و معدنی
- ابزارهای نوین تأمین مالی
- توسعه فناوریهای نوین و شرکتهای دانش بنیان

راهبردهای توسعه بخش صنعت، معدن و تجارت

- افزایش توان رقابت پذیری بنگاه ها
- توسعه مشارکت در سرمایه گذاری
- توسعه فناوری، نوآوری و تحقیق و توسعه
- توسعه صنایع نوین و دانش بنیان
- توسعه تجارت و تعاملات بین المللی
- توسعه خوشه ها و شبکه های تولیدی بر محور صنایع پیشران
- ایجاد تنوع در ابزارهای تأمین منابع مالی
- مدیریت بازار و نظارت و بازرسی
- برندسازی و ارتقای اعتبار نام و نشان تجاری محصولات داخلی
- توسعه اکتشاف، استخراج و تولید فلزات استراتژیک
- تکمیل و توسعه زنجیره ارزش فعالیت های معدنی و صنایع مربوطه
- توسعه صنایع متکی و مرتبط نفت و گاز
- توسعه تجارت الکترونیک و شبکه های توزیع آنلاین
- نوسازی و بهسازی نظام های مدیریتی
- توسعه منابع انسانی

موضوعات راهبردهای توسعه بخش صنعت، معدن و تجارت

- بهبود مستمر سهولت انجام کار
- پشتیبانی از تولید و عرضه کالا و خدمات مبتنی بر فناوری با ارزش افزوده بالا
- بهبود و توسعه روابط خارجی و تسهیل تجارت بین الملل در فضای رقابتی با اولویت صادرات غیرنفتی
- توانمندسازی بخش خصوصی و رفع موانع توسعه آن
- تسهیل در ارتقای سطح فناوری، توسعه صنایع پیشرفته و خدمات مرتبط
- تکمیل زنجیره ارزش فعالیت معدنی، صنایع مربوطه و پشتیبانی از تولید کالاهای واسطه ای
- جلب و توسعه سرمایه گذاری خارجی در بخش صنعت، معدن و تجارت
- پشتیبانی از سرمایه گذاری در ایجاد و توسعه زیرساختهای بخش
- حصول اطمینان از تأمین و توزیع مناسب کالاها و خدمات و نوین سازی جریان کالا و خدمات
- پشتیبانی و حمایت از مصرف تولیدات داخلی
- پشتیبانی از بهبود راندمان مصرف انرژی در فرایندها و کالاهای تولیدی
- ارتقای توانمندی و شایستگی سرمایه های انسانی با تکیه بر فرهنگ اسلامی - ایرانی
- ارتقای فرهنگ و دانش عمومی برای پشتیبانی از توسعه صنعتی
- تفاهت صادرات و واردات جهت تأمین کالاهای اساسی
- تکمیل زنجیره معادن و صنایع معدنی
- توجه ویژه کسب و کارهای کوچک و حمایت و هدایت آتی با کمک شرکتهای بزرگ
- احیای واحدهای صنعتی و تولیدی راکد و نیمه فعال
- نوسازی تجهیزات و بهره گیری از فناوری های جدید
- برندسازی و توجه به تولید بدون کارخانه
- اجرای الگوی مثلث توسعه اقتصادی فرهنگی
- تشکیل ستاد تدابیر ویژه در استان ها
- واگذاری اختیارات احصاء شده به استان ها و تمرکز زدایی اداری
- پرهیز از صدور بخشنامه ها و دستورالعمل های خلق الساعه، متناقض و متعدد
- استاندارد سازی ذخائر استراتژیک کشور

برنامه کمی وزارت صنعت، معدن و تجارت برای سال ۱۳۹۹

جدول ۱۷: افق ۱۴۰۰ بخش های صنعت، معدن و تجارت در اسناد بالادستی

ردیف	عنوان شاخص	واحد سنجش	سال ۱۴۰۰	توضیحات
۱	ارزش صادرات غیر نفتی بدون میعانات (کالا و خدمات)	میلیارد دلار	۱۳۰	سند برنامه ششم
۲	ارزش صادرات صنعتی و معدنی	میلیارد دلار	۸۴,۵۰	سند برنامه ششم
۳	سرانه صادرات غیر نفتی (کالا و خدمات)	دلار	۱۴۵۰	محاسبه بر اساس اعداد سند برنامه
۴	نسبت صادرات به واردات غیر نفتی	درصد	۱۰۵	
۵	سرانه صادرات صنعتی و معدنی	دلار	۹۴۰	محاسبه بر اساس اعداد سند برنامه
۶	سرانه تولید ناخالص داخلی	دلار	۷۰۰۰	
۷	سرانه ارزش افزوده صنعتی	دلار	۷۰۰	
۸	سهم ارزش افزوده صنعتی در جهان	درصد	۰,۴۵	سند برنامه ششم
۹	سهم ارزش افزوده بخش (صنعت، معدن و تجارت) از GDP	درصد	۴۲	
۱۰	سهم ارزش افزوده صنعت از GDP	درصد	۴۲	سند برنامه ششم
۱۱	سهم ارزش افزوده معدن از GDP	درصد	۱,۵۰	سند برنامه ششم
۱۲	سهم ارزش افزوده تجارت از GDP	درصد	۱۹,۵۰	سند برنامه ششم
۱۳	سرمایه گذاری ثابت ناخالص بخش (سالانه)	میلیارد دلار	۳۵	
۱۴	جذب سرمایه گذاری مستقیم خارجی در بخش	میلیارد دلار	۷	سند برنامه ششم
۱۵	اشتغال صنعت (و صنوف تولیدی) و معدن	میلیون نفر	۴	
۱۶	سهم تجارت الکترونیک از تولید ناخالص داخلی	درصد	۵,۳۰	سند برنامه ششم
۱۷	رتبه جهانی تجارت الکترونیکی کشور	رتبه	۶۰	
۱۸	متوسط رشد بهره‌وری کل عوامل در بخش	درصد	۱۵	سند برنامه ششم
۱۹	نرخ رشد ارزش افزوده در بخش	درصد	۹	
۲۰	شاخص فضای کسب و کار در جهان	رتبه	۸۰	
۲۱	شاخص رقابت پذیری صنعتی در جهان	رتبه	۵۰	
۲۲	سهم بخش خصوصی در ارزش تولیدات بخش صنعت و معدن	درصد	صنعت	۹۰
			معدن	۸۵
۲۳	ارزش تولید ناخالص داخلی	هزار میلیارد ریال به قیمت ثابت سال ۸۳	۳۰۷۸	برآورد بر اساس متوسط رشد پیش بینی شده در برنامه ششم
۲۴	تولید سرانه	میلیون ریال به ازای هرنفر به قیمت ثابت ۱۳۸۳	۳۶,۱۰	برآورد بر اساس متوسط رشد پیش بینی شده در برنامه ششم
۲۵	تشکیل سرمایه ثابت ناخالص	هزار میلیارد ریال به قیمت ثابت ۱۳۸۳	۱۱۶۰	برآورد بر اساس متوسط رشد پیش بینی شده در برنامه ششم

جدول ۱۸: اهداف کمی بخش صنعت

ردیف	عنوان شاخص	واحد سنجش	هدف (سال ۱۴۰۰)
۱	ارزش صادرات صنعتی	میلیارد دلار	۵,۸۴
۲	سرايه صادرات صنعتی	دلار	۹۴۰
۳	سرايه توليد ناخالص داخلي	دلار	-
۴	سرايه ارزش افزوده صنعتی	دلار	-
۵	سهم ارزش افزوده صنعتی در جهان	درصد	۴۵
۶	سهم ارزش افزوده صنعت از GDP	درصد	۲۱
۷	جذب سرمايه گذاري مستقيم خارجي درصنعت	میلیارد دلار	۷
۸	اشتغال صنعت و (صنوف توليدي) و معدن	میلیون نفر	۴
۹	متوسط رشد بهره‌وري كل عوامل توليد	درصد	۱۵
۱۰	شاخص فضای كسب و كار در جهان	رتبه	۸۰
۱۱	شاخص رقابت پذيري صنعتی در جهان	رتبه	۵۰
۱۲	سهم بخش خصوصي در ارزش توليدات بخش صنعت	درصد	۹۰
۱۳	ارزش توليد ناخالص داخلي	هزار میلیارد ريال به قيمت ثابت سال ۸۳	۳۰۷۸

جدول ۱۹: بخش های منتخب صنعتی و معدنی

نوع کالا	واحد	هدف گذاری سال ۹۹	نوع کالا	واحد	هدف گذاری سال ۹۹
خودرو سازی و وانت	هزار دستگاه	۱۲۰۰	کولر آبی	هزار دستگاه	۱۰۰۰
خودرو تجاری	هزار دستگاه	۳۰	آهن اسفنجی	میلیون تن	۳۳
دارو	میلیارد عدد	۵۰	فولاد خام	میلیون تن	۳۰
لاستیک خودرو	هزار تن	۳۰۰	مس کاتد	هزار تن	۲۵۰
کاغذ	هزار تن	۹۰۰	آلومینا	هزار تن	۲۵۰
محصولات پتروشیمی	میلیون تن	۶۵	شمش آلومینیوم	هزار تن	۲۵۰
الیاف پلی استر	هزار تن	۲۲۰	محصولات فولادی	میلیون تن	۲۲
انواع تلویزیون	میلیون دستگاه	۱	سیمان	میلیون تن	۷۷
یخچال و فریزر	میلیون دستگاه	۱,۳	کاشی و سرامیک	میلیون مترمربع	۴۵۰
ماشین لباسشویی	هزار دستگاه	۹۰۰	شیشه	میلیون تن	۱,۵

جدول ۲۰: بخش تجارت

نوع	واحد	هدف گذاری سال ۹۹
صادرات غیر نفتی	هزار دستگاه	۴۱,۱
سامانه‌های شرکت های پخش و توزیعی	شعبه	۴۵۰
سهم فروشگاه های زنجیره ای از شبکه توزیع	درصد	۲۰
پوشش یکپارچه رهگیری و ردیابی الکترونیک کالا و خدمات	درصد	۱۰۰

۵,۳	درصد	سهم تجارت الکترونیک از تولید ناخالص داخلی
۵۵	درصد	سهم واحدهای مکانیزه فروش از کل واحدهای صنفی

جدول ۲۱: برنامه ساخت داخل - میلیون دلار

گروه فعالیت ها	برنامه مدیریت و کاهش واردات سال ۱۳۹۹	برنامه مدیریت و کاهش واردات سال ۱۴۰۰
برق و الکترونیک	۱۸۰	۱۸۰
صنایع حمل و نقل	۵۰۰	۵۰۰
صنایع معدنی	۳۵۰	۹۵۰
صنایع غیرفلزی (غذایی، دارویی، شیمیایی و پلیمری)	۵۵۰	۶۵۰
فلزی و لوازم خانگی	۳۵۰	۴۰۰
ماشین سازی و تجهیزات	۵۰۰	۸۰۰
نساجی، پوشاک و سلولزی	۴۵۰	۷۵۰
سایر گروهها (با اولویت سایر کالاهای اساسی)	۴۰۰	۵۰۰
جمع کل	۳۲۸۰	۴۷۳۰

جدول ۲۲: برنامه احیاء و توسعه معادن و احداث واحدهای فرآوری

هدف گذاری سال ۱۳۹۹	
برنامه احیاء و توسعه معادن (تعداد)	احداث واحد فرآوری (تعداد)
۱۰۲۰	۲۵

جدول ۲۳: برنامه توسعه فعالیت های اکتشافی

هدف گذاری سال ۱۳۹۹	
شناسایی و پی جویی پهنه ها و اکتشافات (هزار کیلومتر مربع)	تکمیل چرخه ژئوفیزیک (هزار کیلومتر خطی)
۱۲۰	۱۵۰

جدول ۲۴: برنامه احیای واحدهای تعطیل صنعتی در استان ها

هدف گذاری سال ۱۳۹۹	
داخل شهرک های صنعتی (واحد)	خارج از شهرک های صنعتی (واحد)
۱۵۰۰	۲۰۰

جدول ۲۵: اهداف صادراتی گروه های کالایی (میلیون دلار)

ردیف	گروه کالایی	تعداد تعرفه	اهداف صادراتی ۱۳۹۹
۱	معدن	۱۷۶	۹۰۰
۲	صنایع معدنی	۱,۱۵۰	۶,۹۰۰
۳	فروش و صنایع دستی	۱۴۰	۱۹۰
۴	محصولات پلیمری، شیمیایی و پتروشیمی	۲,۱۲۹	۱۷,۰۰۰
۵	سلولزی	۴۴۲	۱۷۵

اهداف صادراتی ۱۳۹۹	تعداد تعرفه	گروه کالایی	ردیف
۷۳۰	۱,۰۸۴	نساجی و پوشاک، کفش و چرم	۶
۱۹۰	۸۴۲	برق و الکترونیک	۷
۳۸۰	۲۰۶	لوازم خانگی	۸
۴۳۰	۷۰۳	خودرو و نیرو محرکه	۹
۴۰۰	۶۸۹	ماشین سازی و تجهیزات	۱۰
۱۵۰	۲۷۴	دارو و تجهیزات پزشکی	۱۱
۶۰۰	۳۵۵	صنایع غذایی	۱۲
۴,۲۰۰	۸۸۳	کشاورزی	۱۳
۷,۸۰۰	-	سایر (صادرات فصل ۲۷ از مرداد تا اسفند ۱۳۹۸) + گاز طبیعی	

جدول ۲۶: اهداف صادراتی به تفکیک کشورهای هدف در سال ۱۳۹۹ (میلیون دلار)

سهم	هدف سال ۱۳۹۹	کشور هدف	ردیف
۲۶,۸	۱۱۰۰۰	عراق	۱
۱۳,۴	۵۵۰۰	ترکیه	۲
۱۲,۲	۵۰۰۰	امارات	۳
۷,۱	۲۹۰۰	افغانستان	۴
۳,۲	۱۳۰۰	پاکستان	۵
۱,۵	۶۰۰	عمان	۶
۱,۹	۸۰۰	روسیه	۷
۱,۲	۵۰۰	آذربایجان	۸
۱,۳	۵۵۰	ارمنستان	۹
۰,۹	۳۵۰	ترکمنستان	۱۰
۰,۶	۲۵۰	قطر	۱۱
۰,۶	۲۵۰	کویت	۱۲
۰,۶	۲۵۰	قزاقستان	۱۳
-	۰	بحرین	۱۴
-	۰	عربستان	۱۵
۷۱,۲	۲۹,۲۵۰	جمع کشورهای همسایه	*
۱۹,۵	۸۰۰۰	چین	*
۳,۷	۱۵۰۰	هند	*
۲۳,۱	۹۵۰۰	جمع چین و هند	*
۹۴,۳	۳۸,۷۵۰	جمع کشورهای همسایه + هند و چین	*
۵,۷	۲۳۵۰	سایر کشورها	*

ظرفیت (هزار تن)	تولید زنجیره مس (هزار تن)		
	کاتد	کنسانتره	سال
۳۷۰	۱۶۰	۱۱۴۶	۱۳۹۶
۳۷۰	۲۰۰	۱۱۹۸	۱۳۹۷

۴۲۰	۲۲۰	۱۱۹۸	۱۳۹۸
۵۱۰	۲۵۰	۱۴۲۷	۱۳۹۹
۵۱۰	۳۰۰	۱۴۲۷	۱۴۰۰

جدول ۲۷: میزان تولید محصولات صنعتی و معدنی در سال ۹۶ و اهداف آن تا افق ۱۴۰۰

ظرفیت (میلیون تن)	تولید زنجیره فولاد (میلیون تن)								
	شمش فولاد	شمش فولاد	آهن اسفنجی	کک	چدن	گندله	آکلو مره	کنسانتره	استخراج سنگ آهن
۳۲/۵	۲۲	۲۲/۷	۲	۳	۳۴	۴	۴۰	۸۵	۱۳۹۶
۳۶	۲۴	۲۷	۲	۳	۴۰	۵	۴۳	۸۶	۱۳۹۷
۴۲	۳۱	۳۰	۴	۵	۴۵	۷	۵۰	۱۰۰	۱۳۹۸
۴۶	۳۳	۳۳	۴	۵	۵۰	۷	۵۷	۱۰۵	۱۳۹۹
۵۰	۳۴	۳۵	۴	۵	۵۵	۷	۶۰	۱۰۷	۱۴۰۰

سنگ	سیمان	سنگ کوپ	زغال خام	کنسانتره زغال	کاشی و سرامیک	شیشه تخت	طلا	سال
میلیون تن	میلیون تن	میلیون تن	میلیون تن	میلیون تن	میلیون مترمربع	هزار تن	کیلوگرم	واحد
۱۳	۵۵	۱۳	۳	۱/۵	۳۷۰	۱۴۷۰	۷۰۰۰	۱۳۹۶
۱۸	۷۰	۱۸	۴	۲	۵۰۰	۲۰۰۰	۱۲۰۰۰	۱۴۰۰

۱۴۰۰	۱۳۹۶	شاخص
۱۵	۹	ارزش صادرات بخش معدن و صنایع معدنی (میلیارد دلار)
۸	۶	سهم بخش معدن و صنایع معدنی از تولید ناخالص ملی (درصد)

ظرفیت (هزار تن)	تولید زنجیره آلومینیوم (هزار تن)		
	آلومینا	آلومینیم	سال
۴۲۲	۲۲۰	۳۳۷	۱۳۹۶
۴۷۵	۲۲۹	۳۸۵	۱۳۹۷
۷۷۵	۲۲۹	۶۲۹	۱۳۹۸
۷۷۵	۲۶۷	۶۲۹	۱۳۹۹
۷۷۵	۲۶۷	۶۲۹	۱۴۰۰

جدول ۲۸: اهداف کمی سازمان زمین شناسی و اکتشافات معدنی کشور تا افق ۱۴۰۰

کیلومتر خطی (تجمعی)	کیلومتر خطی (سالانه)	سال	بازپردازش و تعبیر و تفسیر داده های ژئوفیزیکی هوابرد موجود کشور
۵۰۰,۰۰۰	۵۰۰,۰۰۰	۱۳۹۷	

کیلومتر خطی (تجمعی)	کیلومتر خطی (سالانه)	سال	برداشت و تعبیر و تفسیر اطلاعات پایه ژئوفیزیک هوابرد با قدرت تفکیک بالا
۱۰۰,۰۰۰	۱۰۰,۰۰۰	۱۳۹۷	
۴۰۰,۰۰۰	۳۰۰,۰۰۰	۱۳۹۸	
۱,۰۰۰,۰۰۰	۶۰۰,۰۰۰	۱۳۹۹	
۲,۰۰۰,۰۰۰	۱,۰۰۰,۰۰۰	۱۴۰۰	

برگه (تجمعی)	برگه (سالانه)	سال	تهیه نقشه های ژئوشیمیایی و هیدروژئوشیمیایی اکتشافی در مقیاس ۱:۱۰۰۰۰۰
۲۰	۲۰	۱۳۹۷	
۴۵	۲۵	۱۳۹۸	
۷۰	۲۵	۱۳۹۹	
۱۰۰	۳۰	۱۴۰۰	

برگه (تجمعی)	برگه (سالانه)	سال	تهیه نقشه های ژئوشیمیایی و هیدروژئوشیمیایی اکتشافی در مقیاس ۱:۲۵۰۰۰۰
۳۰	۳۰	۱۳۹۷	
۱۰۰	۷۰	۱۳۹۸	
۲۳۰	۱۳۰	۱۳۹۹	
۴۰۰	۱۷۰	۱۴۰۰	

برگه (تجمعی)	برگه (سالانه)	سال	تهیه نقشه های زمین شناسی کاربردی در مقیاس ۱:۲۵۰۰۰۰
۱۰۰	۱۰۰	۱۳۹۷	
۳۵۰	۲۵۰	۱۳۹۸	
۸۰۰	۴۵۰	۱۳۹۹	
۱,۲۵۵	۴۵۵	۱۴۰۰	

برگه (تجمعی)	برگه (سالانه)	سال	تهیه نقشه های ژئوشیمیایی و هیدروژئوشیمیایی اکتشافی در مقیاس ۱:۲۵۰۰۰۰
۵۰,۰۰۰	۵۰,۰۰۰	۱۳۹۷	
۱۵۰,۰۰۰	۱۰۰,۰۰۰	۱۳۹۸	
۳۰۰,۰۰۰	۱۵۰,۰۰۰	۱۳۹۹	
۵۰۰,۰۰۰	۲۰۰,۰۰۰	۱۴۰۰	

سال	پروژه (سالیانه)	پروژه (تجمعی)
۱۳۹۷	۲	۲
۱۳۹۸	۲	۴
۱۳۹۹	۳	۷
۱۴۰۰	۳	۱۰

طرح اکتشاف سراسری عناصر پایه و استراتژیک

سال	کیلومتر مربع (سالیانه)	کیلومتر مربع (تجمعی)
۱۳۹۷	۱۰۰,۰۰۰	۱۰۰,۰۰۰
۱۳۹۸	۲۰۰,۰۰۰	۳۰۰,۰۰۰
۱۳۹۹	۴۰۰,۰۰۰	۷۰۰,۰۰۰
۱۴۰۰	۶۰۰,۰۰۰	۱,۳۰۰,۰۰۰

پتانسیل یابی کارستی به منظور تأمین آب مورد نیاز معدن و صنایع معدنی

مأخذ: نقشه راه بخش معدن و صنایع معدنی ایران (۱۳۹۶-۱۴۰۰)

* راهبردها و برنامه های اجرایی

راهبرد کلی:

- ۱- افزایش رقابت پذیری صنعتی، معدنی و بازرگانی کشور و افزایش تولید
- ۲- افزایش ارزش افزوده صنعت، معدن و تجارت کشور
- ۳- ارتقاء بهره وری منابع انسانی و سایر عوامل تولید در بخش صنعت و معدن و تجارت
- ۴- افزایش سهم و نقش بخش خصوصی با اجرای الگوی مثلث توسعه اقتصادی فرهنگی
- ۵- افزایش سهم صادرات بخش صنعت و معدن در تجارت بین المللی کشور
- ۶- افزایش تاب آوری اقتصادی در حوزه صنعت، معدن و تجارت
- ۷- تمرکززدایی و رفع بروکراسی نحس اداری
- ۸- مدیریت بازار و تأمین کالاهای اساسی مورد نیاز
- ۹- تعامل وزارت صنعت، معدن و تجارت با مجلس شورای اسلامی و تشکلهای
- ۱۰- ابزارهای تأمین مالی
- ۱۱- توسعه فناوری های نوین و شرکت های دانش بنیان
- ۱۲- اشتغال صنعتی و معدنی

برنامه های اجرایی در راستای راهبردها:

برنامه های اجرایی	راهبرد	ردیف
<p>۱- کاهش حداکثری فرآیند صدور مجوزهای مربوط به واحدهای تولیدی و صنعتی، راه اندازی کسب و کارها و بروکراسی مزاحم اداری</p> <p>۲- حذف مقررات و تلاش برای اصلاح یا حذف قوانین مزاحم و دست و پاگیر با همکاری مجلس شورای اسلامی، مطابق کتاب تدوین شده در این زمینه</p> <p>۳- انعطاف پذیری در قوانین و مقررات</p> <p>۴- تامین زیرساخت های توسعه صنعتی و معدنی در شهرک ها با کمک بخش خصوصی</p> <p>۵- کمک به سرمایه گذاری و توسعه در صنایع دریایی با اولویت بخش خصوصی</p> <p>۶- برنامه ریزی و فراهم نمودن زمینه ساخت ماشین آلات معدنی در داخل کشور</p> <p>۷- مبارزه جدی با قاچاق کالا و ورود کالاهای غیررسمی</p> <p>۸- همکاری اجرایی و راهبردی در راستای سند همکاری با دولت چین جهت داخلی سازی قطعات مورد نیاز صنایع خودروسازی و فولاد و همچنین تجهیز معادن به ماشین آلات روز</p>	<p>افزایش رقابت پذیری صنعتی و معدنی و بازرگانی کشور و افزایش تولید</p>	۱
<p>۱- فعال سازی حداکثر ظرفیت واحدهای تولیدی و صنعتی</p> <p>۱-۱- از طریق تلاش برای تامین مواد اولیه واحدها با اولویت تامین در داخل کشور</p> <p>۲-۱- از طریق جلب حمایت بانک ها برای تامین هر چه بیشتر سرمایه در گردش مورد نیاز (بازار سرمایه)</p> <p>۳-۱- از طریق توسعه بازارهای صادراتی و افزایش تقاضا در داخل و جایگزین کالاهای وارداتی با کالاهای تولید داخل</p> <p>۲- توجه ویژه به فعالیت های صنعتی که بیشترین سهم ارزش افزوده، اشتغالزایی، صادرات، مزیت نسبی و زنجیره تامین را دارند از جمله صنایع تولید فرآورده های نفتی، محصولات شیمیایی، کانی های غیر فلزی، وسائل نقیه زمینی، ریلی و دریایی، معدن و استخراج معدنی، فلزات اساسی، صنایع پیشرفته، محصولات لاستیکی و پلاستیکی، مواد غذایی و آشامیدنی، ماشین آلات و تجهیزات صنعتی و تولیدی، نساجی و پوشاک، لوازم خانگی، فولاد، ماشین آلات مولد و انتقال برق</p> <p>۳- توجه به جایگاه واقعی اکتشافات برای توسعه صنایع معدنی و تبدیلی در راستای افزایش تولید، صادرات و ایجاد اشتغال</p> <p>۴- یکپارچه سازی معادن کوچک به منظور اقتصادی شدن و تامین مواد اولیه صنایع معدنی</p>	<p>افزایش ارزش افزوده صنعت، معدن و تجارت کشور</p>	۲

برنامه‌های اجرایی	راهبرد	ردیف
<p>۵- تکمیل زنجیره معادن و صنایع معدنی با هدف جلوگیری از خام‌فروشی</p> <p>۶- توجه ویژه کسب و کارهای کوچک و حمایت و هدایت آن‌ها با کمک شرکت‌های بزرگ</p>		
<p>۱- احیای واحدهای صنعتی و تولیدی راکد و نیمه فعال از طریق راه‌اندازی کلینیک صنعتی با کمک بخش مردمی و ستادهای ویژه استانی (با محوریت شهرک‌های صنعتی و گزارش سه ماهه مجلس شورای اسلامی)</p> <p>۲- افزایش بهره‌وری و کاهش هزینه‌های تمام شده تولید</p> <p>۲-۱- با افزایش بهره‌وری نیروی انسانی*</p> <p>۲-۲- با کاهش هزینه‌های مالی</p> <p>۲-۳- نوسازی تجهیزات و بهره‌گیری از فناوری‌های جدید</p> <p>۳- تحقق سیاست چابک‌سازی در وزارت صنعت، معدن و تجارت *از طریق اصلاح ساختار، توسعه مدیریت، واگذاری و وظایف غیر حاکمیتی، تفویض اختیار، شایسته‌پروری، اصلاح ساختار، اجرای سیستم مدیریت دانش و اتکاء به جوانان</p> <p>۴- جلوگیری از فساد اداری در زیرمجموعه وزارت صمت، حذف رانت خواری و فروش مجوز و حواله و حذف امضاهای طلایی</p> <p>۵- کادرسازی و استفاده از نیروهای جوان، متخصص و وفادار به انقلاب اسلامی و نظام یکی از برنامه‌های عملیاتی وزارت صمت در دوره پیش رو خواهد بود</p> <p>۶- تاکید بر حاکمیت قانون در تمامی مراودات اداری و در تمام سطوح وزارتخانه از ستاد تا صف</p> <p>۷- برندسازی و توجه به تولید بدون کارخانه با هدف استفاده حداکثری از ظرفیت تولید واحدهای موجود</p> <p>۸- برنامه ریزی برای تکمیل پروژه‌های نیمه تمام متناسب با نیازهای جامعه</p>	<p>ارتقاء بهره‌وری منابع انسانی و سایر عوامل تولید در بخش صنعت و معدن و تجارت</p>	<p>۳</p>
<p>۱- اقناع مردم و شفافیت</p> <p>۲- اجرای الگوی مثلث توسعه اقتصادی فرهنگی به عنوان مدل اجرایی اقتصاد مقاومتی در سراسر کشور با محوریت وزارت کشور و استانداران</p> <p>۳- تکثیر مدل موفق و آزمایش شده «قلعه گنج» در حوزه ایجاد کسب و کارهای خرد روستایی و بنگاه‌های کوچک اقتصادی با پشتیبانی شرکت‌ها، موسسات و بنیادهای نامدار اقتصادی کشور با هدف اشتغال‌زایی، کاهش نرخ بیکاری، رونق تولید، تامین نیازهای داخلی، کاهش آسیب‌های اجتماعی، امیدآفرینی و ایجاد امنیت پایدار</p>	<p>افزایش سهم و نقش بخش خصوصی با اجرای الگوی مثلث توسعه اقتصادی فرهنگی</p>	<p>۴</p>

ردیف	راهبرد	برنامه‌های اجرایی
		<p>۴- تاسیس نهاد مردمی اقتصاد مقاومتی با همکاری اتاق های بازرگانی و بخش خصوصی بدون هزینه مالی برای دولت و با بهره گیری از الگوی تاسیس این نهاد در استان خراسان رضوی</p> <p>۵- اهتمام به مسئولیتهای اجتماعی بنگاههای اقتصادی - تولیدی و توانمندسازی محیط پیرامون بنگاه</p>
۵	افزایش سهم صادرات بخش صنعت و معدن در تجارت بین المللی کشور	<p>۱- از آنجا که در سیاست های اقتصاد مقاومتی درون گرایی و برون زایی اقتصاد مطرح است، فعال شدن دیپلماسی اقتصادی و وابستگان بازرگانی در سفارتخانه های خارج از کشور ضروری به نظر می رسد بنابراین، بر اساس تقسیم کار مشخص، در مرحله اول بر روی کشورهای همسایه و چین . سایر کشورهای همراه نظیر روسیه تمرکز خواهد شد</p> <p>۲- توسعه نمایشگاه ها و بازارهای مشترک بین المللی با مشارکت اتاق بازرگانی و بخش خصوصی</p> <p>۳- با در نظر گرفتن سیاست های تنظیم بازار در داخل کشور، اقدام به تسهیلگری در زمینه صادرات کالاهای تولیدی خواهد شد و ایجاد مشوق های لازم برای تولید کالاهای صادرات محور هم مدنظر قرار خواهد گرفت لذا در این خصوص کارگروههای توسعه صادرات به جد فعال خواهد شد</p> <p>۴- برنامه صادراتی کشور مبتنی بر سند نقشه راه توسعه صادرات کشور ۱۴۰۴-۱۳۹۹ خواهد بود</p> <p>۵- توسعه واردات موقت و صدور مجدد</p> <p>۶- توسعه دیپلماسی اقتصادی با کمک وزارت امور خارجه</p> <p>۷- برندسازی کالاهای تولیدی و صادراتی کشور</p>
۶	افزایش تاب آوری اقتصادی و مقابله با تحریم ها در حوزه صنعت، معدن و تجارت	<p>۱- انعطاف پذیری در اجرای برنامه ها با استفاده از مدل برنامه ریزی عملیاتی</p> <p>۲- شفاف سازی میزان ارز دولتی و نیمایی تخصیص یافته برای واردات و نحوه هزینه کرد آن</p> <p>۳- تامین مواد اولیه واحدهای تولیدی از طریق کمیته تامین مواد اولیه</p> <p>۴- تشکیل ستاد تدابیر ویژه در استان ها با تفویض اختیارات مشخص برای رفع موانع تولید با مشارکت وزارخانه ها به ویژه وزارت کشور</p> <p>۵- توانمند سازی بخش مردمی و رفع موانع توسعه</p> <p>۶- کاهش وابستگی تامین مواد اولیه وارداتی از طریق ارتقاء توان تولید داخل</p> <p>۷- جلوگیری از واردات غیر ضروری و اولویت دادن به تولید داخل</p>
۷	تمرکززدایی و رفع بروکراسی نحس اداری	<p>۱- واگذاری اختیارات احصاء شده به استان ها و تمرکز زدایی اداری از ستاد وزارت صمت به چند استان به عنوان پایلوت در مرحله اول</p>

برنامه‌های اجرایی	راهبرد	ردیف
<p>۲- حذف موانع غیر تعرفه ای در مسیر صادرات و واردات مواد اولیه واحدهای تولیدی</p> <p>۳- ایجاد پنجره واحد تجاری و سرمایه گذاری</p> <p>۴- پرهیز از صدور بخشنامه‌ها و دستورالعمل‌های خلق الساعه، متناقض و متعدد</p> <p>۵- حذف کاغذ بازی، تکریم بیش از پیش ارباب رجوع و توسعه ارائه خدمات الکترونیک</p> <p>۶- مشارکت بخش خصوصی در تصمیم گیریها و تصمیم سازیها از طریق اجرای مواد ۲ و ۳ قانون بهبود و ماده ۶۰ قانون رفع موانع تولید</p>		
<p>۱- تدوین برنامه مشخص تهاثر کالا با سایر کشورها به ویژه کشورهای همسایه</p> <p>۲- ایجاد بازارگاه قیمت کالاها به منظور شفاف سازی در اعلام رسمی قیمت ها و حذف واسطه های غیر ضرور</p> <p>۳- تلاش در جهت شکسته شدن انحصار در بخش های مختلف صنعت، معدن و تجارت</p> <p>۳-۱- شفاف سازی درباره اختلاف قیمت خودرو، فولاد، لوازم خانگی و... از درب کارخانه تا بازار مصرف</p> <p>۳-۲- به منظور مبارزه با قاچاق کالا و در راستای تحقق سیاست های اقتصاد مقاومتی، طرح شناسه رهگیری کالا عملیاتی خواهد شد</p> <p>۴- سند نقشه راه تنظیم بازار کشور هم به عنوان یک سند بالادستی در اقدامات اجرایی مدنظر قرار خواهد گرفت</p> <p>۵- استاندارد سازی ذخائر استراتژیک کشور</p> <p>۶- تدوین مشوقها برای تولید کالاهای مهم و استراتژیک کشور</p> <p>۷- ایجاد توازن در عرضه و تقاضا</p> <p>۸- ایجاد شبکه توزیع عدالت محور کالاهای اساسی</p> <p>۹- انجام بازرسی های موثر و به موقع با کمک بخش مردمی</p>	<p>تامین کالاهای مورد نیاز مردم و مدیریت بازار</p>	<p>۸</p>
<p>۱- تعامل و همکاری همه جانبه با کمیسیون های تخصصی مجلس شورای اسلامی اعم از صنایع، اقتصادی، اجتماعی و امنیت ملی و مشارکت دادن آنها در تصمیمات وزارتخانه</p> <p>۲- تعامل و همکاری همه جانبه با اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی و اتاق اصناف و تشکل های بخش خصوصی</p> <p>۳- حصول اجماع نظر در خصوص تصمیمات راهبردی با کمیسیون های تخصصی مجلس پس از طی مراحل اداری و کارشناسی</p> <p>۴- تعامل حداکثری با وزارت امور اقتصاد و دارایی و بانک مرکزی و انجام اقدامات مشترک و اخذ تصمیمات خردمندانانه در جهت حمایت از تولید</p>	<p>تعامل وزارت صنعت، معدن و تجارت با مجلس شورای اسلامی و تشکلها</p>	<p>۹</p>

برنامه‌های اجرایی	راهبرد	ردیف
<p>۵- با توجه به اینکه افزایش قیمت کالاها و خدمات علاوه بر شاخص‌هایی همچون تولید، عرضه و تقاضا، از سیاست‌های پولی و مالی هم متأثر است، هماهنگی با بانک مرکزی مورد توجه خواهد بود</p> <p>۶- وزارت صمت یک وزارتخانه تولیدمحور است و وظیفه تامین کالاهای موردنیاز کشور، صادرات و واردات و بخشی از اشتغال کشور را برعهده دارد، بنابراین از هرگونه جناح بندی سیاسی و سهمیه بندی جناحی و گروهی پرهیز خواهد شد</p> <p>۷- همراهی با مجلس انقلابی و تلاش در راستای جلوگیری از هرگونه اعمال نفوذ و مبارزه با ویژه خواری</p> <p>۸- استفاده از نظرات تخصصی نخبگان و جامعه دانشگاهی</p>		
<p>۱- با توجه به شرایط روز کشور، موضوع استفاده از ظرفیت بورس برای تامین سرمایه در گردش واحدهای تولیدی و صنعتی و هدایت نقدینگی سرگردان به سمت تولید با اولویت در دستور کار خواهد بود</p> <p>۲- هدایت تسهیلات بانکی به سمت تولید و ایجاد تنوع در شیوه‌های تامین مالی</p>	ابزارهای تامین مالی	۱۰
<p>۱- شناسایی دقیق کالاهای وارداتی و استفاده از ظرفیت شرکت‌های دانش بنیان برای تولید آن در داخل کشور</p> <p>۲- توسعه تجارت الکترونیک</p> <p>۳- تسهیل در ارتقاء سطح فناوری</p>	توسعه فناوری‌های نوین و شرکت‌های دانش بنیان	۱۱
<p>۱- توجه به ایجاد واحدهای تولیدی کارکن به جای ایجاد واحدهای سرمایه‌بر در شرایط حاضر با نگاه به توسعه بهره‌وری نیروی انسانی</p> <p>۲- توجه به اشتغال فارغ التحصیلان دانشگاهی در قالب مهارت آموزی</p>	اشتغال صنعتی و معدنی	۱۲

برخی اقدام عملیاتی در وزارت صنعت، معدن و تجارت (برنامه یک ساله)

محور	فعالیت یا اقدام	شاخص اندازه گیری	هدف کمی	مجری برگزاری
جهش تولید	برگزاری نمایشگاه ساخت ایران در استانها	تعداد	۳۲	شرکت نمایشگاه های بین المللی، شرکت صنایع کوچک و شهرک های صنعتی ایران و سازمان های صمت استانها
جهش تولید	فعال سازی واحدهای راکد صنعتی دارای مزیت از طریق کلینیک صنعت	تعداد	۱۵۰۰ واحد صنعتی در شهرک ها و نواحی صنعتی و ۷۰۰ واحد در خارج از شهرک های صنعتی	معاونت امور صنایع، معاونت امور معادن
جهش تولید	افزایش بهره برداری از ظرفیت واحدهای تولیدی	درصد	از ۵۲,۵ درصد موجود به ۶۵,۵ درصد	معاونت طرح و برنامه
جهش تولید	توسعه صنایع کوچک و متوسط و پیوند آن ها با صنایع بزرگ	تعداد	پیوند ۵۰۰ SME با واحدهای بزرگ و تکمیل ۴۰ خوشه صنعتی	شرکت صنایع کوچک و شهرک های صنعتی ایران
جهش تولید	تحریک تقاضای خرید لوازم خانگی	درصد	فروش مستقیم ۴۰ درصد تولیدات داخلی به مصرف کنندگان نهایی	معاونت بازرگانی داخلی
جهش تولید	تولید فلزات اساسی (فولاد، مس و آلومینیوم)	میلیون تن	۳۱	معاونت امور صنایع و معاونت امور معادن
جهش تولید	احیا و فعال سازی معادن کوچک مقیاس، راکد و غیرفعال	تعداد	احیای ۱۰۲۰ معدن، احداث ۲۵ کارخانه فرآوری، افزایش تولیدات معدنی به بیش از ۳۰۰ میلیون تن	معاونت امور معدنی، سازمان گسترش و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران (ایمیدرو)
جهش تولید	اولویت تکمیل پروژه های صنعتی و معدنی بالای ۸۰ درصد پیشرفت و پروژه های موثر در کاهش وابستگی	تعداد	۴۰۰۰	معاونت امور صنایع و معاونت امور معدنی
جهش تولید	تجهیز و نوسازی معادن	تعداد	۵۰۰	معاونت امور معدنی، سازمان گسترش و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران (ایمیدرو)
تامین مالی	راه اندازی هلدینگ های سرمایه گذاری کشوری و استانی	تعداد	۵	معاونت طرح و برنامه

محور	فعالیت یا اقدام	شاخص اندازه‌گیری	هدف کمی	مجری برگزاری
تامین مالی	تصویب مجوز سرمایه‌گذاری خارجی در بخش‌های صنعت، معدن و تجارت	میلیون یورو	۱۰۰۰	معاونت امور صنایع، معاونت امور معادن، سازمان توسعه تجارت ایران، سازمان صنایع کوچک و شهرک‌های صنعتی ایران با محوریت وزیر
تامین مالی	جذب نقدینگی با استفاده از ابزارهای نوین تامین مالی	هزار میلیارد تومان	۲۰	کلیه معاونت‌ها با محوریت وزیر
مقابله با تحریم‌ها	تامین مواد اولیه و نهاده‌های مورد نیاز کشور به روش تهاثری	میلیون دلار	۶۰۰۰	سازمان توسعه تجارت ایران
مقابله با تحریم‌ها	تکمیل و راه‌اندازی طرح‌های پشیران و گلوگاهی کشور	تعداد	۱۹۰ طرح ملی و نیمه تمام گلوگاهی	معاونت امور صنایع و معاونت امور معدنی
مقابله با تحریم‌ها	استفاده از طرح‌های شرکت‌های دانش بنیان	تعداد	۲۰۰ پروژه فناور	کلیه معاونت‌ها
مقابله با تحریم‌ها	حفظ حجم و تنوع محصولات صادرات غیرنفتی	ارزش	۴۰ میلیارد دلار	سازمان توسعه تجارت ایران
مقابله با تحریم‌ها	افزایش کارآیی و فعالیت ریزنان بازرگانی	تعداد	استقرار ۲۰ ریزن بازرگانی یا معین تجار در کشورهای هدف و استقرار نمایندگان تام الاختیار تجاری با همکاری بخش خصوصی	سازمان توسعه تجارت ایران
بهبود فضای کسب و کار	اصلاح فرآیندها و صدور مجوزها	تعداد	حداقل ۲۰ فرآیند صدور مجوز	کلیه معاونت‌ها
مدیریت بازار	لجستیک تجاری و زنجیره تامین	تعداد	۲۰۰ شرکت پخش سراسری، اتصال ۵۰ شرکت پخش	معاونت بازرگانی داخلی
مدیریت بازار	نوین‌سازی سامانه نظارت و بازرسی بازار	تعداد	اصلاح و بهبود عملکرد ۴ سامانه	معاونت نظارت و بازرسی

برنامه های ویژه وزارت صنعت، معدن و تجارت:

ویژه صنعت خودرو:

تولید انواع خودرو در سال ۱۳۹۶ به یک میلیون و ۵۳۶ هزار دستگاه بالغ گردید که با ۳۷,۸ درصد تنزل به ۹۵۶ هزار دستگاه در سال ۱۳۹۷ کاهش یافت. در دوره ۹۶-۱۳۵۶ تولید خودرو سواری از ۱۱۹ به ۱۴۱۰ هزار دستگاه افزایش پیدا کرده بود. رتبه جهانی تولید خودرو سواری ایران در سال ۲۰۱۷ میلادی دوازدهمین (با سهم ۱,۹ درصد از کل تولید جهان) و در سال ۲۰۱۸ میلادی شانزدهمین (با سهم ۱,۵ درصد) بود. در سال ۲۰۱۷ میلادی تولید خودرو سواری در ایران ۱,۴ میلیون دستگاه و در کشورهای مکزیک، فرانسه و انگلستان حدود ۱,۸، چک ۱,۳ میلیون، تایلند ۸۲۰ هزار، کانادا ۷۵۰ هزار، ایتالیا ۷۴۰ هزار و مالزی ۴۶۰ هزار دستگاه بود.

دو خودروساز بزرگ ایران خودرو و سایپا حدود ۹۰ درصد تولید انواع خودرو کشور را بر عهده دارند. سهم تولید خودروهای سواری از کل تولید خودرو جهان ۷۴ درصد و ایران ۹۴ درصد است که نشان می‌دهد سهم خودروهای تجاری و عمومی از تولید خودرو ایران پایین می‌باشد.

تولید خودرو ایران تحت تسلط مدل‌های فرانسوی، چینی، کره‌ای و داخلی از رده خارج شده یا خارج از استاندارد جهانی قرار دارد. سهم خودروهای با برند فرانسوی ۴۲، داخلی ۲۳، کره‌ای ۱۸ و چینی ۱۶ درصد از تولید خودرو کشور است. در چند سال اخیر، ایران به دروازه ورود به بازارهای جهانی خودروهای چینی مبدل شده است. روند رو به رشد و مسلط خودروسازی ایران واردات خودروهای کامل توسط خودروسازان تحت عنوان قطعات منفصله و همچنین واردات قطعات و مونتاژ خودرو در یک دهه اخیر و به ویژه از چین است. در تحریم‌های قبلی و کنونی، اگر واردات خودرو و قطعات و اجزاء خودرو مدیریت و واردات قطعات منفصله (به ویژه از چین) محدود شده بود، تولید خودرو کشور به شدت کاهش پیدا نمی‌کرد.

ایران اولین بازار صادراتی خودروهای سواری چین در سال‌های اخیر به شمار می‌رود. در چند سال اخیر، خودروسازان به واردکنندگان اصلی خودرو به ویژه از کشور چین تبدیل شده‌اند و به عبارتی تحت عنوان تولید خودرو، تجارت خودرو انجام می‌شود. صنعت خودرو کشور مشتمل بر صنعت خودروسازی و قطعه‌سازی خودرو با سهم حدود ۴ درصد از تولید ناخالص داخلی کشور و سهم حدود ۲۰ درصد در ارزش افزوده کل بخش صنعت کشور و موجودی اشتغال مستقیم و غیرمستقیم حدود ۷۰۰ هزار نفری در اقتصاد ایران، بسیار حائز اهمیت است.

افزایش قیمت خودرو تابع عوامل مقطعی مانند کاهش تیراژ تولید، حجم بالای نقدینگی سرگردان، تحریم و عوامل ریشه‌ای مانند سیاسی، اقتصادی، اجتماعی و... است. تمرکز قطعه‌سازان بر واردات ارزان به جای تولید داخلی هم یکی از عواملی است که بر افزایش قیمت خودرو دامن می‌زند و در شرایطی مانند تحریم، پایه‌های صنعت خودرو را متزلزل می‌کند. با توجه به اهمیت فراوان صنعت خودروسازی کشور و از آنجا که این صنعت با بیش از ۶۰ صنعت دیگر ارتباط دارد و سهم آن در اشتغال قابل توجه است، اصلاح ساختار یک ضرورت به شمار می‌رود و در این راستا مبنای کار استفاده از گزارش مرکز پژوهش‌های مجلس و همچنین گزارش تحقیق و

تفحص مجلس شورای اسلامی خواهد بود.

نقاط ضعف:

- ۱- بهره‌وری پایین و فقدان نوآوری
- ۲- هدفگذاری رشد کمی (تیراژ تولید) به جای تمرکز بر رشد و توسعه کیفی
- ۳- فقدان برنامه مشخص و سهم پایین هزینه کرد در پروژه‌های منجر به توسعه تکنولوژی
- ۴- اجرای نادرست سیاست خصوصی سازی در خصوص شرکت‌های خودروساز
- ۵- فقدان سیاست مشخص برای تامین قطعات خودرو در شرایط تحریم ظالمانه
- ۶- وابستگی به خارج برای تامین برخی قطعات خودرو
- ۷- عدم تولید صادرات محور و اعمال مشوق‌های صادراتی برای تولید خودروی صادراتی

راهکارها:

- ۱- ساماندهی نحوه فروش محصولات شرکت‌های خودروسازی و ایجاد شرایط دسترسی عادلانه برای مصرف‌کنندگان
- ۲- ساماندهی سایت‌های فروش اینترنتی خودرو
- ۳- تلاش برای افزایش ظرفیت واحدهای تولید قطعات خودرو
- ۴- استفاده از ظرفیت‌های داخلی و حرکت به سمت بومی سازی برخی از قطعات وارداتی خودرو
- ۵- تاسیس شرکت‌های مشترک خودروسازی با کشورهای همسایه
- ۶- اصلاح سیاست‌های واردات خودرو با تمرکز بر انتقال فناوری به داخل کشور
- ۷- توسعه و ارتقای صنعت قطعه‌سازی و صنایع جانبی
- ۸- توجه همزمان به صنعت خودرو و تجارت خودرو
- ۹- حمایت از سرمایه‌گذاری داخلی و خارجی در صنعت خودرو
- ۱۰- توسعه شهرک‌های صنعتی تخصصی در حوزه صنعت قطعه‌سازی

*اسناد پشتیبان:

- ❖ سیاست های کلی اقتصاد مقاومتی ابلاغی از سوی رهبر معظم انقلاب
- ❖ بیانیه گام دوم انقلاب اسلامی
- ❖ سند چشم انداز ۱۴۰۴
- ❖ برنامه ششم توسعه جمهوری اسلامی ایران
- ❖ برنامه راهبردی وزارت صنعت، معدن و تجارت
- ❖ سند نقشه راه توسعه صادرات کشور ۱۳۹۹-۱۴۰۴
- ❖ سند نقشه راه تنظیم بازار کشور
- ❖ گزارش سالانه و فصلی اعلامی از سوی وزارت صنعت، معدن و تجارت
- ❖ شماره ۶۸ چکیده آمارهای اقتصادی مربوط به زمستان ۱۳۹۸ (مرکز پژوهش های اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران)
- ❖ تحلیل عملکرد رقابت پذیری صنعتی در اقتصاد ایران (اسفندماه ۹۸، مرکز پژوهش های مجلس شورای اسلامی)
- ❖ آمار منتشر شده از سوی گمرک جمهوری اسلامی ایران
- ❖ چالش ها و راهکارهای رونق تولید در سال ۱۳۹۸ (مرکز پژوهش های مجلس شورای اسلامی)
- ❖ بررسی عملکرد وزارت صنعت، معدن و تجارت در دولت یازدهم (مرکز پژوهش های مجلس شورای اسلامی)
- ❖ گزارش کمیسیون صنایع و معادن مجلس شورای اسلامی درباره تحقیق و تفحص از عملکرد صنعت خودروی کشور